

Szerkesztő: V. A. Kőrösi
és nyomatós: V. A. Kőrösi
nand (Héber utca 2.)
Telefon: 151. Sürzőnyomó:
Közlöny. Arad. :: Az Aradi
Nyomda, Várlat tulajdona,
kiadása és rotációs nyomása.
Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: Évente
1080, félre 540, negyed-
évre 270, havonta 90 Lej.
Külföldre havonta 50 Lej.
Több :: Egyszeri szám 5 Lej.
Vasárnap 6 Lej :: (Bucurestiben 50 bani felár.)
Hirdetések tartja szeriöt ::

XLVI. évfolyam, 289. szám * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Csütörtök, 1931. december 17

A tizenharmadik karácsony

Ma egy kereskedő mérlegét vitték el az aradi adóhivatali közegek az adóhátralék fejében, holnap takán a pult következnek: fekete karácsonyra készül az adófizető, de fizetésre már képtelen polgár. Pedig nemsokára kigyulnak a lángok a szeretet fáján, amely alatt ugyancsak megfogyatkoznak a szeretet adományai. Ha visszatekintünk az elmúlófélben lévő esztendőre, amely a krízis éve volt, úgy ráillik az évről karácsonyra is „a krízis karácsonya” elnevezés. A romániai magyarság idei karácsonyfáján még több lesz azonban a gondalma, a bánat-dió és a nélkülözések pislogó gyertyája, mint az eddigiekén volt.

A karácsonyfa tetején pár nap múlva magasan kellene, hogy kigyuljon a bethlehemi csillag derítő világossága, amely közel kétezer év óta, minden más fényt felülmúl. De kisebbségi közéletünk égboltozatáról mintha eltűnt volna ez a csillag, amely egykor a hívő magusokat elvezette az igazság és a megismerés jászolához. A mi kutató szemünk előtt homályos sejtelemmel hallgat a jövő és a kigyuladó fények nem intenek az egyedüli út felé. A magyar nemzetiségű kisebbségi tömegek életének hite és bizalma nem fáradt még el a hallgatag horizontok kutatásában, de semmi jel nem mutatkozik, mely alkalmas volna arra, hogy felébressze a csüggetegen szumiyadó reménységet, egy nyugalmasabb élet és az eredményesebb munka után.

A krízis karácsonyának fáján azonban gyarapodtak a magyar sérelmek és a magyar szenvedések. A karácsonyi gyertyáknak az a hivatásuk, hogy fényük felderítse a csüggeteg szíveket: de lehet-e reménykedni akkor, amidőn csak azt kell tapasztalunk, hogy minden újabb karácsony, amely az év végével ránk köszönt, egyre nehezebb és egyre nyomasztóbb életkörülmények között talál mindnyájunkat? Mi lehetne az a varázsszer, amely a jobb jövődőknek legalább a halványan pisllakoló reménységű adhatná vissza, ha már többet nem hozhat az 1931-es év karácsonyára? Ha a munkát emlegetjük, csak fáradt mosolyok és csüggeteg közlekedések felelnek reája mindenünnen és nyomorgó emberek százainak sóhaja: mi dolgozni szereimék, de hol van a munka? Hogy juthassunk hozzá...? A krízis karácsonyán a legszebb ajándék volna az, ha minden szegény ember karácsonyfájára, a szobatókrök keretei mögött, vagy a szekrények tetején meglapuló fenyőgallyacsokakra a munkaalkalmak ajándékát tűzhetné fel a jötevé angyal. Ha lekaszkodhatnánk a napi élet gondjait, ha eltűntethetnénk a koldustarisnyukat. Ma minden egyéb probléma: szellemi és lelki szükségletek kérdései letörpülnek a pusztá lét súlyos problémái mellett. A pauperitás örvényeiben köszönt ránk a békének tizenharmadik Karácsonya, a tizenharmadik kisebbségi Karácsony.

De minden babonás sorszám és minden reális nyomoruság ellenére is, az erdélyi magyar kisebbségi néptömegekben élnek még azok az ősi erők és erények, amelyek ezer esztendőn keresztül megóvták minden balsors közepette is. A gondok mázsányi súlyai csak eltemették, lefojtották ezeket az örökéletű népi energiákat, de nem veszték el, csupán gyarapodnak a megújuló tapasztalatokkal. Lazítani kell azonban a gondok nyomasztó tömbjein, hogy a támadt résekben át, felcsirázhassék az élet. A tervezgetéseknek, a misztikus áhitatu lángoknak ideje elmúlt, de elkövetkezik újra egy esztendő, amely céltudatos együttműködésre és egymás őszinte, testvéries megbecsülésére ösztönöz, mert csak így remélhetjük sorsunk jobbrafordulását.

Általános moratóriumot követeltek ma a Kamara ülésén

Vita a mezőgazdasági adósságok konvertálásáról — Argetoianu pénzügyminiszter érdekes kijelentései — Holnap kezdik meg a magántisztviselők adójának tárgyalását — Megszavazták a külügy- és a közlekedésügyi minisztérium költségvetését — Vélemény Cuzáról

A kormány biztosította a cukor árának leszállítását

Bucurestiből jelentik: A Kamara ma délelőtt is ülésezett. *Trancu-lasi* tiltakozott az ellen, hogy *Cuza* tegnap ismét megsértette a Népszöveget, mert ezzel tulajdonképpen a békeszerződések sérthetlenségét is támadta. *Bogdan* liberális kijelentette, hogy *Cuza* beszédére nem kíván reflektálni, mert azzal foglalkozni nem is szabad. A liberális párt álláspontja különben is ismeretes ebben a kérdésben. *Valjeanu* kormánypárti kérte ezután, hogy a végrehajtások elhalasztására benyújtott és süreősnek nyilvánított törvényjavaslatát vegyék tárgyalás alá. Miután *Argetoianu* pénzügyminiszter is hozzájárult ehhez, a törvényjavaslat tárgyalását megkezdte a Kamara. Először *Trancu-lasi* szólalt fel és megállapította, hogy a kormány rosszul tette azt, hogy nem készítette kellőleg elő a mezőgazdasági adósságok konvertálásáról szóló törvényjavaslatot és ezért, ennek ideiglenes pótlására kénytelen volt betérjeszteni ezt a javaslatot, amely a lakosság egyik részének előnyt, a másik részének pedig hátrányt jelent. Ezen csak úgy lehet segíteni, ha nemcsak a gazdákat tehermentesítjük, hanem bevezetjük az általános moratóriumot.

A kormány felelőssége

Argetoianu pénzügyminiszter megállapítja, hogy a mai abnormális időkben nem lehet előre megállapított berendezkedés szerint dolgozni.

— Különböznemcsak mi vagyunk olyan helyzetben, amely rendkívüli intézkedéseket követel, de általános moratóriumra sincsen szükség és a kormány nem nyul ilyen végső eszközökhöz, amíg az nem multhatatlanul szükséges.

Trancu-lasi: A kormány felelős azért, hogy a parasztság körében elterjesztette a mezőgazdasági adósságok konvertálásának híret és most nem képes azt hirtelen, a bejelentett időre megvalósítani!

Egy hang: Ez demagógia!

Trancu-lasi: Éppen ellenkezőleg — én kiigazolom a kormány demagógiáját, amikor olyan ígéretek hirtelen a falu népe előtt, amit nem tud beváltani. Egyébként a javaslatot megszavazza.

Xeni liberális kijelenti, hogy ő is kívánja a konverziót, de mégis jónak látja, hogy a javaslat karácsony utánra maradjon, legalább alaposabban letárgyalhatják. *D. R. Ioanitu* szintén hozzájárul a javaslatához. *Bratianu* György meg van elégedve, hogy a kormány magáévá tette pártjának javaslatát és kéri, hogy a mezőgazdák adósságainál nemcsak a földjükre kapott kölcsönöket vegyék tekintetbe. *Lucian* szociáldemokrata a városi lakosság adósságának konvertálását is kéri.

A ma délutáni ülésen a parlament kezdeményezésére a képviselők több törvényjavaslatot nyújtottak be. *Topa* a kereskedelmi számlák belyegzéséről, *Chirita* pedig a cukor behozatali vámjának leszállításáról. *Lupu* dr. ismét *Popescu* Romeo repülőszázados katasztrófája ügyében interpellál és kéri, hogy a vizsgálat iratait sürgősen terjesszék a Kamara elé. Majd a külügyminisztérium költségvetésének vitáját

folytatták. *Sergiu Leca* megállapítja, hogy a külügyminisztérium információs osztályának vezetője, akinek államtitkári rangja van, tulságos magas javadalmazásban részesül. Ez az államtitkárság szükségtelen és a külügyminisztérium büdzséje tulságosan nagy. A berni és a genfi követségek megszüntetését kívánja. *Petrovicescu* professzor a Népszöveget dicséri, de ő is szükségtelennek mondja a genfi követséget. *Argetoianu* kijelentette, hogy a vonatkozó költségvetés a legnagyobb takarékossgá elv alapján készült és kéri, hogy változatlanul szavazzák meg a költségvetést. A Kamara úgy is döntött és megszavazta a külügyminisztérium költségvetését és így a genfi követség lemtartását is.

A közlekedésügyi minisztérium költségvetése következett, amelyhez *Lucian* dr. szociáldemokrata szólal fel és kéri, hogy a CFR tartózkodjék alkalmazottainak és munkásainak elbocsátásától. Az államnak nem szabad a munkanélküliséget fokozni. *D. R. Ioanitu* ugyanilyen értelemben szólal fel. *Valcovici* miniszter közölte, hogy néhány üzemet meg kellett szüntetni, mert nem volt munkájuk és szükségteleneknek bizonyultak. A Kamara megszavazta a minisztérium költségvetését.

A szenátus ülésén *Gogut* ünnepezték. A kormány nevében *Valcovici* miniszter, majd *Sadoveanu* elnök és a különböző pártok képviselői szólaltak fel. A szenátus ezután mint a Kamara is, megszavazta a mezőgazdasági adósságok végrehajtását február 15-ig felfüggesztő törvényjavaslatot majd heteriesztették a lakberek 20 százalékos leszállításáról szóló törvényjavaslatot.

Argetoianu egyébként ma a kamara közigazgatási bizottságába összehívta az összes pártok képviselőit és közölte velük, hogy a közigazgatási törvény módosítani kívánja. Miután ezt fontosnak tartja, az összes pártok hozzájárulására számít és kéri, hogy a karácsonyi szünet alatt tanulmányozzák át a javaslatot, hogy az általános igényeknek megfelelő javaslatot terjeszthessen a parlament elé. A javaslat három részre oszlik, az első a helyi közigazgatás, a második Bucuresti főváros közigazgatásának a párisi és washingtoni mintára való átszervezése, a harmadik a belügyminisztérium reorganizálása.

Leszállították a cukor behozatali illetékét

Vasilescu Carpen kereskedelmi minisztert meghívták a Kamara kereskedelmi bizottságába és felvilágosítást kértek tőle a cukor behozatali váma ügyében. A miniszter kijelentette, hogy a tegnapi minisztertanács elhatározta, hogy egyelőre három hónapra a cukor behozatali vámitékét 21 lejről 9 lejre szállítja le. A kormány azt hiszi, hogy ezzel megoldotta a cukor árszállításának kérdését.

Holnap délelőtt tárgyalja a Kamara a magántisztviselők rendkívüli adójának kérdését, majd délután az interpellációkra kerül a sor.

Adakozzunk

a munkanélkülieknek!

Schill tábornok tragédiája miatt izgalmas vita volt a magyar parlamentben

Tendenciózus híresztelések — Vádak Gömbös honvédelmi miniszter ellen — Gömbös válaszol a vádakra. Schill tábornok utolsó levele fiahoz

Az öngyilkos tábornok utolsó levele fiához

Budapestről jelentik: A képviselőház mai ülésén Györky Imre képviselő kérdést intézett a honvédelmi miniszterhez Schill tábornok öngyilkossága ügyében.

— A puccs-ügyben — ugymond — napról-napra ellentétes nyilatkozatok hangzottak el. A belügyminiszter szerint az ügynek nincs jelentősége, az igazságügyminiszter pedig azt jelentékenynek tünteti fel. Honnan van ez az ellentmondás? Miért történt az, hogy a rendőrség csak a nyomozás bizonyos fázisában avatkozhatott be az ügybe, addig katonai hatóságok vezették a vizsgálatot. Schill tábornok haláláról is ellentétes hírek kerültek forgalomba. Előbb azt mondták, hogy az elhunyt fiát azonnal a holttesthez engedték, más verzió szerint ez csak később következett be. Egyes hírek szerint és így hivatalos helyről is azt jelentették, hogy a tábornoknál nem találtak irást öngyilkossága okáról, holott Dinnyés Lajos képviselő tud egy ilyen levél létezéséről. (Zaj a baloldalon.) Igaz-e, hogy Schill tábornok ugyanannak a titkos társaságnak volt tagja, amelyben állítólag a honvédelmi miniszter is résztvett? Mi van a turáni vadászokkal, a névtelenek társaságával és az egyéb titkos társaságokkal? (Ellentmondások a többség részéről.)

A honvédelmi miniszter nagy beszéde

Gömbös Gyula honvédelmi miniszter válaszolt az interpellációkra. A magyarellenes külföldi sajtó egy része, így az Arbeiter Zeitung, sőt egyes németországi lapok is úgy tüntetik fel az esetet, mintha itt egy titokzatos ügyről lenne szó, amelyben neki van szerepe. Egyedül a jogrendet ismeri el és a belügyminiszterrel egyetemben meg fogja védeni az országot minden veszedelemtől, amely a jogrendet fenyegeti. (Taps.) Csak úgy láthattak napvilágot a belügyminiszter nyilatkozatától eltérő kijelentések, hogy azok az ügy különböző fázisában jelentek meg. A nyomozásban a rendőrség kezdettől fogva résztvett. Maga a rendőrség javasolta azt, hogy a letartóztatottakat a Margit-körúti fogházban helyezték el, ahol hely

van, mert nem lehetett tudni, hogy hány emberről van szó. Az egyik külföldi lap azt írta, hogy maga a honvédelmi miniszter rendezte a puccsot, hogy ezzel bebizonyítsa, hogy az országnak kell a diktatura. Ezzel szemben az a valóság, hogy ő maga sürgette a legértélyesebb eljárást.

— A hadseregben semmiféle politizálást nem tűrök — mondotta Gömbös — és szabad folyást fogok biztosítani a katonai büntetőtörvénykönyvben előirt eljárásnak. Az történt, hogy néhány ember régebb idő óta vallott kótyvas eszméit meg akarta valósítani. Amikor Vannay László gazdasági tiszt vallomása terhelő volt Schill tábornokra nézve, le kellett tartóztatni. Itt sem baráti, sem bajtársi tekintetek nem jöhettek számba. A kérdés annál komolyabb volt, mert Schill tábornok az az egyén volt, aki nyugdíjaztatása előtt bizalmi állást töltött be és amikor nyugalmába vonult én magam figyelmeztettem a tábornokot arra, hogy hagyjon fel eddigi összeköttetéseivel. Schill tábornok halála akkor következett be, amikor a

Dinnyés Lajos képviselő felolvassa Schill tábornok utolsó levelét

Györky Imre viszontválaszában lelkiismeretlenségnek minősíti azt, hogy a kormány tagjai tudtak a puccs-kísérletről és ezeket a naiv embereket engedték a veszélybe rohanni. (Felkiáltások a jobboldalon.) Györky hangsúlyozza, hogy a külföldön elterjedt hírekre nem ad semmit és amit mond, az mind saját tapasztalatain és birtokában lévő adatain alapszik. Györky ezután kijelenti, hogy Gömbös volt az, aki a forradalomban résztvett.

Gömbös újra válaszol és azt mondja, hogy 1918-ban katonai attasé volt Zágrábban és ezt az állását felsőbb parancsra foglalta el. Ő figyelmeztette ekkor a magyar kormányt, hogy ne hirdessen olyan eszméket, amely a

nyomozás ellene ugyyszólván befejezést nyert és az öngyilkosságot megelőző estén kihirdették előtte, hogy a letartóztatása végleges.

A honvédelmi miniszter beszéde további során kijelenti, hogy a belügyminiszterrel együtt tudtak arról, hogy készül valami, azonban erre egyáltalán nem gondoltak, hogy éppen kisembereknek jut eszébe az államnataimat átvenni. Gömbös ezután a következőket mondotta:

Tóth vivőmester volt a vezető

— Nem voltam és nem is vagyok tagja semmiféle titkos egyesületnek és ilyen gyűléseken nem is veszek részt. Ami Schill tábornok halálát illeti, kijelenthetem, hogy rangjának megfelelő cellában helyezték el, ahol először csendesen is viselkedett és csak akkor kezdett nyugtalanodni, amikor tudatták vele, hogy letartóztatása végleges. Tudomásom szerint Schill nem hagyott hátra semmiféle feljegyzést és így cselekményének oka ismeretlen. Tóth vivőmesterrel — folytatta Gömbös — a tábornok együtt járt a kadet-iskolába és onnan ismerték egymást. Tóth volt tulajdonképpen az egész puccskísérlet vezetője. Ő úgy állította társai előtt az ügyet, hogy Magyarország sorsa függ attól, hogy a tett mezejére lépnek és cselekednek-e vagy sem. Természetesen csakis fantaszta emberek hittek neki, akik ezután azt cselekedték, amit Tóth és vezérkara parancsolt nekik. (Helyeslés a jobboldalon, zaj a baloldalon.)

forradalomban vezet. Később letartóztatták őt és emigrálnia kellett. Politikai pályafutása az egységes pártból indult ki és oda is fog visszavonulni. Ezután a Ház nagy többsége a miniszter válaszát tudomásul vette.

Gömbös után Dinnyés Lajos képviselő szólt fel Schill tábornok öngyilkossága ügyében és kijelenti, hogy ő látta a tábornok utolsó feljegyzéseit, melyek barna papíron, ceruzával voltak írva. Az öngyilkos tábornok állandóan azt hangoztatja feljegyzéseiben, hogy ártatlan és a maffia behálózta. Fiához intézett sorait a következő szavakkal kezdi:

„Fiam a látszat ellenem szól, de higgyél apádnak. Ártatlan vagyok”. Feleségéhez szintén hasonló szövegű bucsusorokat írt.

Gyermekötlet

Írta: RENE BIZET

Bocsássanak meg kora gyermekkorom örízőit, ha nem mindig olyan gyöngéd szeretettel gondoltam rájuk, ahogy ők hitték. Nem mintha rosszat kívántam volna, de általuk fel nem tételezhetett csókonyóssággal, sokáig, négyéves koromtól nyolcéves koromig, vágytam és vártam, hogy visszakiacsiyedjenek.

Ezt az eléggé zavaros érzésemet közelebről meg kell magyaráznom. Nem tudom miért, de szentül hittem, hogy amilyen arányban nővök, olyan arányban nő másokkal szembeni tekintélyem. És azt is hittem, hogy egy napon apám, anyám és nagyanyám az én kicsinyeim lesznek és ugyanúgy bánhatok velük, mint ahogy most ők bannak velem.

Erre a megrögzött ötletemre bizonyára a reváns reménye vezetett. A felnőttek nem sejtik, hogy a gyermek szívében mennyi bosszúságvágy gyülemlik össze a rajtaesett igazságtalanságok megtorlásának kívánságában. Bár... ahogy most visszagondolok, engem nem a felgyülemlett keserűségek vezettek. Inkább érezni, élvezni akartam a gyönyörűséget, a boldogságot, támogatni a gyámoltalant, vezetni a nálam gyengébbet. A jóleső fensőbbesség érzésével...

Környezetem természetesen nem sejtette a gyermekszívemben dédelgetett illúzióimat. Pedig titokban már felépítettem vágyaim világát. Az anyám oly kicsi volt, hogy a karjamban babusgathattam és ha csokoládét kért, adtam neki, de előbb megjegyeztem:

— Mikor én ilyen kicsi voltam, hiába kértél tőled csokoládét!

Apám sem volt nagyobb egy közepes-növésű macskánál és szobáról-szobára kergettem. Nagyanyám csak akkora volt, mint egy játékba s éjjel-nappal a kis ágyában feküdt. Persze, mindez csak a képzeletemben történt.

De elérkezett a nap, amikor fantáziám a kedves játékait, mintha a sors valóra váltotta volna. Nagyanyám, nagyon megöregedve, ahogy a karosszék mélyében összeesetten ült, néha alig látszott nagyobbnak egy nagy bábnál. Ilyenkor a karosszék mellé álltam és így mosolyogtam:

— Kis nagyanyám, szegény kicsi kis, gyenge nagymanuskám... Te még nem tudod, mi az, ha az ember ilyen kicsi. Milyen szerencsétlen leszel, szegény kicsi nagyamam!

— Miket iecsegsz? — nézett rám nyugtalanul.

— Csitt!... ne beszélj... Most beteg vagy kis nagyamam, mert visszakiacsiyedsz. Ne busulj... a doktor bácsi majd hoz jó orvosságot, édeset...

Kimentem a konyhába s a cselédnek is elmondtam, hogy a nagyamam beteg. Nagyon beteg. Visszakiacsiyedik... A cseléd az egész zagyvaságból csak azt hámozta ki, hogy a nagyamam beteg és ijedten orvosért akart szaladni. Apátnak éppen hazajöttek s a cseléd ijedt jelentésére maguk is ijedten szaladtak be nagyamamához. Nagyamam első percben nem értette az ijedtségüket, aztán egyszerre rámutatott:

— Ez a kis csacsi eszelte ki! Azt állítja, hogy visszakiacsiyedsz.

— Mit jelent ez? — fordult hozzám szigorúan apám.

Ártatlanságok meg nem értett költészetének szent hitében, bátran feleltem:

— Igaz, Te is kicsi leszel. Mama is...

— Mikor?

— Majd ha én megnövök. És akkor...

— Akkor?

— Akkor majd mindent adok nektek, amit csak akartok és nagyon foglak szeretni.

Az utolsó kijelentésemre ellágyultak és összecsókoltak. De azért megijedtek és attól tartottak, hogy a jövőben nem csekély munkájuk lesz jelentkező gonosz ösztöneim elfojtása.

Abban a boldog koromban egyébként nem tudtam még, mennyivel helyesebben és igazabban gondolkoztam, mint a szüleim. Mert, amilyen arányban nőtem, nagyanyám csak ugyan olyan arányban visszakiacsiyedt. Életének utolsó hónapjaiban már alig volt nagyobb egy jókora bábnál. Egyik régi, megbízható cselédünk állandóan mellette volt, ápolta, gondozta. Pillanatra sem hagyták magára. A kertből kilépni se engedték, nehogy elgázolhassák. Ha asztalhoz ült, nyakába kötötték az asztalkendőt, mint nekünk kisgyermekkorunkban. Ugy is etették, mint egy gyermeket. Nem igen értette, mit beszéltek hozzá, tévován mosolygott és egyre Lajos Fülöp királyról motyogott, mintha most is az ő idejét élné. Kilencvenöt éves korában ugyyszólván mindent elfelejtett az életéből, csak néhány régi emlék rögződött az agyába...

Szegény nagyamam!... gyermekfantáziámban nem így képzeltem el a te visszakiacsiyedséget. És mégis... a te kék szemidnek emléke hitette el velem és hiteti el ma is, hogy igazán hívők csak a gyermekek és a nagyon öreg emberek lehetnek. Hogy egyedül ők érdemcsék a menyországba.

Cantacuzino Gergely herceg lelőtte Teodorescu pénzügyi vezérfelügyelőt és a merénylet után halántékon lőtte magát

A herceg azonnal meghalt, a vezérfelügyelő haldoklik — Egy könyvszakértői vizsgálat tragikus következményei — Szóváltás egy chisenevi bankban — A tragédia híre Bucurestiben

Chisenevből jelentik: Nagy feltűnést és megdöbbenést keltő revolveres merénylet, illetve öngyilkosság híre érkezett ma Chisenevből. A tragédiának halálos áldozata Cantacuzino Gergely herceg, míg Teodorescu pénzügyi vezérfelügyelő a tragikus hír vételekor haldoklik. A megrázó tragédiáról az Aradi Közlöny bucaresti-i munkatársa a következőket jelenti:

Teodorescu pénzügyi vezérfelügyelő, aki a tegnapi napon Bucurestiből Chisenevbe utazott, hivatalos küldetésének megfelelően megjelent az egyik ottani pénzügyintézetben és megkezdte a könyvek felülvizsgálását. Sorra vette az egyes részortokat és így többek között maga elé szólította Cantacuzino Gergely herceget, aki már hosszabb ideje áll a pénzügyintézet szolgálatában ahol előkelő pozíciót foglal el. A pénzügyi vezérinspektor egyes üzleti könyvek helytelen vezetése miatt rosszalását fejezte ki a herceg előtt. Cantacuzino, aki önértékében mélyen sértve érezte magát, pár szóval védekezni próbált, úgy hogy ebből szóváltás támadt közöttük.

Mindez nem tartott két percig sem, amikor a herceg kivörösödött arccal hirtelen előkapta revolverét, egy lépést hátrált, majd a következő pillanatban Teodorescu inspektort célba véve elsütötte. A golyó a mellén találta a pénzügyi vezérfelügyelőt, aki eszméletlenül bukott a bankterem padozatára. A teremben levő tisztviselők csak a revolverlövésre lettek figyelmesek és az első pillanatban a borzalmas látványtól mindenki dermedten állott helyén. Ami ezután következett, az valamennyiükben megfagyasztotta a vért.

A herceg ugyanis, miután rálőtt Teodorescúra, hirtelen halántékánál illesztette browningját és elsütötte azt.

A pénzügyintézet hatalmas termében ekkor óriási pánik tört ki. Azok, akik nem vesztették el lélekjelenlétüket, a telefonkészülékhez ugrottak és a mentőkért telefonáltak. De mégpedig személyesen rohantak orvosot. Pár perc múlva már több orvos is a helyszínre érkezett, közben a mentők is megérkeztek, azonban már csak Teodorescut részesíthették első segélyben, mert a herceg már halott volt. Megállapítást nyert, hogy a halál néhány másodperccel öngyilkossága után következett be. Az életveszélyesen megsebesített pénzügyi vezérfelügyelőt a mentők azonnal autóba tették és a köz-

kórház sebészeti osztályára szállították. Telefonjelentésünk vételekor Teodorescu haldoklik és így életbenmaradásához már nem is lehet remény.

A tragédiát, mely Chisenevben érthető feltűnést keltett, fél órával később már Bucurestiben is tudták. A bank igazgatósága ugyanis a történetekről azonnal értesítette a herceg Bucurestiben lakó családját. A herceg halála, valamint a merénylet híre egész Bucurestiben percenként elterjedt és mindenütt mély megdöbbenést és részvétet keltett.

Veszélyben az angol világbirodalom egysége

Délafrika el akar szakadni Angliától — Hajlandó bármilyen áldozatot hozni függetlenségéért — A Délafrika-Államszövetség szakít az angol valutával

Londonból jelentik: Az angol világbirodalom egységét egyre több veszedelem fenyegeti. A Délafrikai Államszövetség magatartásából arra következtetnek, hogy ez az állam el akar szakadni Nagybritanniától. Herzog, a Délafrikai Államszövetség miniszterelnöke az utóbbi időben számos propagandabeszédet tartott az államszövetség függetlenítésének érdekében. Kedden a kormány bejelentette, hogy a Délafrikai Államszövetség szakít az angol valutával, míg szerdán a miniszterelnök beszédet tartott, amelyben kifejtette, hogy Délafrika bennszülött lakossága nem haj-

landó továbbra is függő viszonyban maradni Angliával és akár holnap is hajlandó bármilyen áldozatot hozni függetlenségének érdekében.

Az angol világbirodalom szempontjából aggasztó jelenségek mutatkoznak Egyiptomban is, ahol Nachas pasa volt miniszterelnök új akciót indított Egyiptom függetlenségének érdekében. Ezt az akciót az indiai nacionalistákkal párhuzamosan kívánják lefolytatni és ennek érdekében Nachas újabb táviratot váltott Gandhival, aki megszakítva utját, most Kairóba utazik és itt néhánynapos tanácskozást fog folytatni Nachas pasával az együttműködés érdekében.

Vérfürdő egy Grác melletti községben

Négy halott és számos életveszélyes sebesült — Összeütközés a szociáldemokraták és a csendőrség között — Nagy izgalom Ausztriában

Grácból jelentik: A késői éjszakai órákban véres ausztriai eseményekről számol be tudósítónk. A Grác közelében levő Voiglsberg községben ma délután a felvégen a nemzeti szociálisták, míg az alvégen a szociáldemokraták tartottak nagygyűlést. Mind a két helyen a gyűlést már meg is nyitották, a szónokok megkezdtek beszédeiket, amikor a csendőrség váratlanul arról értesült, hogy a község polgármesteri hivatalában nagyobb mennyiségű rob-

bantószeret halmoztak fel. A csendőrség emberei természetesen azonnal behatoltak a polgármesteri hivatalba, ahol 200 darab kéziгранátot foglaltak le.

Röviddel azután, hogy a csendőrök a polgármesteri hivatal elé vonultak, a gyülekező szociáldemokraták tudomást szereztek arról, hogy a csendőrség értesült a robbanószereknek a polgármesteri hivatalban való főlhalmozásáról. A hír vétele után a szociáldemokraták a polgármesteri hivatal elé vonultak, ott támadólag léptek fel a csendőrséggel szemben és lefegyverezni igyekeztek a hatóságok embereit. A szociáldemokraták csoportjából egy nő késsel arcán megsebesített egy csendőrt, aki a támadókat fegyverével igyekezett távoltartani. A szociáldemokraták ezt a csendőrt is le akarták fegyverezni, akinek puskája közben elsült és a lövés két ember halálát okozta. A golyó ugyanis először egy férfit hatolt keresztül, majd pedig egy nő altestébe fúródott és mindkettőt azonnal megölte.

A lövés még jobban fölingerelte a szociáldemokratákat, akik ekkor körülvették a csendőröket és azok egy részét le is fegyverezték. Dulakodás közben a csendőrök fegyverüket használták és a harc színhelyén, a fentiekon kívül két halott, hat súlyos és számos könnyebb sebesült maradt. Az eseményekről telefonon értesítették a gráci hatóságokat, ahonnan teherautón érkeztek ki a csendőrök a helyszínre, akik lefegyverezték a szociáldemokratákat és számos őrizetbevételt eszközöltek. A voiglsbergi események egész Ausztriában nagy izgalmat váltottak ki.

Szerelmi tragédia Budapesten

Lelőtte kedvesét egy fuvaros és öngyilkos lett — A léri meghalt, a leány haldoklik

Budapestről jelentik: Megrendítő szerelmi dráma történt ma az esti órákban Budapesten, a Beniczky-uca egyik bérházában. Bencsik Zsigmond 26 éves fuvaros, aki nemrég szerelt le, agyonlőtte menyasszonyát, Horváth Iona szobaleányt, majd pedig halántékon lőtte magát és azonnal meghalt. A szerelmi drámáról az Aradi Közlöny budapesti munkatársa a késő éjjeli órákban telefonon a következőket jelenti:

Bencsik Zsigmond fuvaros, aki pár héttel ezelőtt szerelt le és minden próbálkozása ellenére sem tudott elhelyezkedni, ma este fellekereste menyasszonyát, aki a Beniczky-uca egyik bérházában, egy kereskedő-családnál volt alkalmazásban. Eddig még nem lehetett megállapítani, hogy mi történt a szerelmes pár között, mert a család tagjai és a szomszédok

csak a revolver lövésére lettek figyelmesek, amelyek a cselédszobából hallatszottak ki. Természetesen azonnal berohantak és ekkor a fiatalembert és a leányt véres tagokkal, eszméletlen állapotban találták a földön.

Rögtön telefonáltak a mentőkért, akik már azonban csak a leányt részesíthették első segélyben, mert Bencsik öngyilkossága után azonnal kiszenvedett. A szobaleány a mentőkocsiban pár pillanatra magához tért és ekkor elmondotta, hogy vőlegénye nem tudott álláshoz jutni és ezért közösen határozták el, hogy megválnak az élettől. A leány még pár szóval elmondotta, hogy vőlegénye revolverével először ő rá lőtt, hogy ezután mi történt, azt nem tudja, mert elvesztette az eszméletét. A leány állapota életveszélyes és életbenmaradásához egyáltalán nincs remény.

Sebő Miklós fellépését megakadályozta

Baj van az engedéllyel, amely nemcsak Sebő nevére van kiállítva — az aradi rendőrség
Ezzel az engedéllyel már több erdélyi városban zavartalanul szerepelt —

Már napok óta plakátok jeleztek Arad utcáin, hogy a budapesti rádió kedvence, Sebő Miklós e hó tizenhatodikán, vagyis szerdán fellép a Dácia-étteremben. A Dácia tulajdonosai mindent elő is készítettek, beszervezték a reklámot és a közönséggel együtt várták Sebő Miklós megérkezését. Ma aztán bizonytalannak merültek fel Sebő Miklós fellépése körül.

A minisztérium által kiállított engedélyt, amelynek értelmében Sebő Miklósnak joga van Románia területén fellépni, ugyanis csak ma mutatták be az aradi rendőrségnek. Amikor a kvestura erkölcsrendészeti osztályán az engedélyt alaposabban megnézték, megállapították, hogy az **nemcsak Sebő Miklós, hanem több budapesti színész, így többek között Szedő Miklós nevére is szól.** A kvesturán ennek alapján kijelentették, hogy ezzel az engedéllyel Sebő egymaga nem léphet fel és az előadást csak abban az esetben tarthatnák meg, ha az engedélyben szereplő többi művészek is fellépnek Sebő Miklóssal együtt. Minthogy azonban ez nem történik meg, Sebő Miklós fellépését nem engedélyezhetik.

Színház — Irodalom — Művészet

* **Heti műsor.** Csütörtökön: Puszta szél. Ujdonság, másodszor. Sorozatszám: 69. — Csütörtökön: Aranyóra. Szép Ernő briliáns. Budapestien 150-szer előadott új darabja. Nagyon olcsó mozi-helyekkel. Sorozatszám: 67. — Szombaton: Zöld bárány. Ujdonság, először. Egy operett előkészületei három felvonásban, 8 képben. Az idei budapesti színházi évad legszenzációsabb sikerű darabja. Bérlet 17. számú A. Sorozatszám: 70. — Vasárnap délelőtt 11-kor: Hamupipőke. Gyermek-előadás. Nagyon olcsó mozi-helyekkel. Sorozatszám: 71. Délután fél 6-kor: Puszta szél. Ujdonság, harmadszor. A „Feketesáru” cseresznye” szerzőjének új óriási sikerű darabja. Rendes helyekkel. Sorozatszám: 72. Este fél 9-kor: Zöld bárány. Ujdonság, másodszor. Egy operett előkészületei három felvonásban, 8 képben. Sorozatszám: 73.

* A „Puszta szél” második előadása ma este lesz a színházban. Hunyadi Sándor új darabjának keddi esti bemutatója valóságos trippirozta a közönséget. A prózaegyüttes talán most produkálja a legtökéletesebb előadást, amely méltán vetekedhetett a budapesti bemutatóelőadással. Kaszab Anna a pusztai menyecskét úgy fogásában, mint játékában felejthetetlené tette az aradi közönség előtt. Czoppán Flóri, Váró Anni ragyogóan illeszkedtek a kitűnő együttesbe. A férfi szereplők közül Fekete Mihály, Tasnádi András, Barsi Ödön, Tompa Sándor, Balázs Samu, Rajnai Sándor kitűnő összejátékban játszották a főbb szerepeket.

* A „Zöld bárány” aradi bemutatója. Napok óta kacagástól hangos a színpad a próbák alatt. Fekete Mihály ötletes rendezésében a társulat prózai együttese most készül a „Zöld bárány” című operettesített vígjátékra, amely ragyogó karikatúrája akar lenni mindannak, ami egy operett-bemutatót megelőz. Minden egyes szereplő kitűnő humorral áll a helyén és aki két órára el óhajtja felejteni napi gondjait, az fejtétlenül meg fogja nézni a „Zöld bárány” szombat esti bemutató előadását. Kaszab Anna, Fekete Mihály, Tasnádi, Balázs Samu, Rajnai játszik a vezetőszerepeket.

* A színház vasárnapja. Délelőtt 11 órakor az aradi jó gyermekek örömeire gyermekelőadást tart a színház, melyen a kicsinyek leghőbb vágyát teljesíti a színház igazgatósága, amikor előadja a „Hamupipőke”-t. A Hamupipőke varázslatos alakjának megszemélyesítésére nagyban készülnek a társulat tagjai. Délután fél 6-kor a nagysikerű Puszta szél, este pedig a szezonslágernek készülő Zöld bárány kerül műsorra. Jegyek kaphatók a színház pénztáránál.

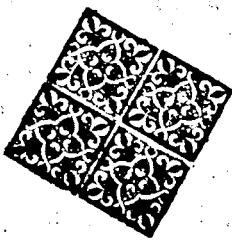
* Görfelvétel a színháznál. A színház igazgatósága elhatározta, hogy utólagosan is felveszt görölköt. Bővebbet naponta délelőtt 9—12-ig és délután 4—6-ig megtudhat mindenki a színházi irodában.

Természetes, hogy ugy a vendégszereplő művész, mint a kávéház tulajdonosai ismételték a fellépés engedélyezését és ekkor a kvesturán kijelentették, hogy táviratilag kérdést intéznek a minisztériumba, hogy engedélyezhető-e a fellépést és ha onnan kedvező válasz jön, akkor Sebő Miklós megtarthatja ének-estjét. Minthogy azonban estig a kérdésre válasz nem érkezett, Sebő Miklós nem léphetett fel a Dácia-étteremben és azok, akik az este elmentek, csalódva távoztak onnan. A kávéház részéről felemlítik, hogy azért nem tartották szükségesnek Sebő engedélyének korábban való felmutatását, mivel a művész közvetlenül aradi vendégszereplése előtt ezzel az engedéllyel játszott mindenütt erdélyi turnéján és legutóbb is több napot énekelt ennek az engedéllyel az alapián Temesváron.

Az Aradi Közlöny

lőtéri kiadóhivatala

Bul. Regina Maria 19., a Minorita-templommal szemben. Telefon 151.

Apróhirdetéseket este 9 óráig elfogadunk.

Hamis vasuti jegyeket hoztak forgalomba Aradon

Egy elbocsátott vasuti tisztviselő visszaélései — Állítólag Aradon nyomatták a jegyeket — A szélhámost Ploestiben fogták el és Aradra szállították —

Néhány nappal ezelőtt Ploestiben a rendőrség őrizetbe vett egy Cafencu János nevű elbocsátott vasuti tisztviselőt, aki ellen azt a vádat emelték, hogy hamis vasuti jegyek árusításával foglalkozott. Cafencu kihallgatása során eleinte tagadta a terhére rótt vádat, az eléje tárt bizonyítékok súlya alatt azonban megtört és részletes beismerő vallomást tett.

Cafencu elmondotta, hogy két hónappal ezelőtt elbocsátották állásából és ekkor nagy nyomorba jutott. Végső szükségében eszébe jutott, hogy hamis vasuti jegyeket készített és, minthogy ugy ismerték, mint aki az államvasutak szolgálatában van, abban reménykedett, hogy akadálytalanul árusíthatja ezeket a jegyeket. Az aradi Reiner-féle nyomdában csináltatott is több ezer darab jegyet, amiből Aradon kétszáz darabot azonnal értékesített, a többit pedig feleslegesen eladta egy ismeretlen kereskedőnek.

A rendőrség, hogy megbizonyosodjon arról, hogy Cafencu vallomása mennyiben fedj a valóságot, értesítette erről az aradi rendőrséget, amelynek részéről egy komiszár utazott Ploestibe és onnan ma Aradra kísérte a jegyhamisító tisztviselőt. Cafencu az aradi rendőrségen megismételte vallomását, amelyről jegyzőkönyvet vettek fel. A nyomozás most annak a kereskedőnek a személyazonosságát igyekezik megállapítani, aki a hamis vasuti jegyeket Cafencuól átvette. Eddigi megállapítások sze-

Több ezer gyermek kap ebédet Aradon és az aradmegyei községekben

Az Aradi Közlöny akciójának sikere. — Vásárhelyi Janka felhívása.

Sokszáz éhező, teljesen legyengült és elcsenevészedett gyermeket juttatott mindennapi meleg ebédhez az aradi jótékony nőegyletek nagyszabású akciója, melyet az Aradi Közlöny terve alapján indítottak meg Arad társadalmi köreiből. Vásárhelyi Janka vette kezébe ennek a nemes célú akciónak irányítását és az ő fáradhatatlan energiája tette lehetővé, hogy az akció a legszebb sikerrel járjon. Alig köszöntött be a tél, már többszáz gyermek kapott elhelyezést olyan aradi családoknál, akiknek asztaláról mindennap marad valami tápláló, meleg étel egy-két szerencsétlen, éhező gyermek számára. Arad társadalmának minden rétegében a legnagyobb megmozdulás volt észlelhető, hiszen a mai körülmények között már ugyazólvan ez az egyetlen mód, ahogyan még adakozni lehet a nyomor enyhítésére.

Már hetek óta folyik a legszebb eredmény mellett az akció praktikus levezetése, de azért naponta akadnak még mindig lelkes adakozók, akik csatlakoznak az akcióhoz. Egyre folyik a jelentkezők száma is Vásárhelyi Jankánál, aki naponta osztja be az újabb vendégeket a jöszívű és tehetősebb családok szeretet-asztalához. Most már nemcsak éhesszenű, lerongyolódott és véznaarcu gyermekek kérnek ebédet, hanem 16—18 éves leányok, ifjak, akik semmitféle munkát nem tudnak kapni és teljesen kiéhezve állítanak be Vásárhelyi Jankához elhelyezés végett.

A gyermekek elhelyezési akcióval kapcsolatban Vásárhelyi Janka az Aradi Közlöny útján hívja fel az aradi jótékony egyesületek vezetőit, hogy az akció teljes arányáról való tájékoztatásképpen közöljék vele az általuk elhelyezett gyermekek számát és az adakozó családok neveit még e hét folyamán. Az akció nemcsak Aradon, de a kültereken, sőt a megye többi nagyobb községeiben is szépen gyökeret vert és ily módon több ezer gyermek jut rendszeres napi eledelhez.

rint az elbocsátott vasuti tisztviselő manipulációival többszázezer lejjel károsította meg az államvasutakat.

Beszéltünk ebben az ügyben Reiner nyomdatulajdonosával, aki az esetet a következőképpen mondotta el:

— Mintegy két hónappal ezelőtt beállított hozzám Cafencu János vasuti tisztviselő és az aradi forgalmi iroda szabályosan kiállított, pecsétetekkel ellátott megrendelése alapján kétszáz darab vasuti szabadjegyet csináltatott az aradi forgalmi iskola (Scoală de Miscare) növendékei részére. Ez a szabadjegy olyképpen lesz kiállítva, hogy a közepén egy rendes vasutjegy van rányomtatva, míg felül azután a jegy rendeltetése áll. Mi a megrendelés alapján ki is állítottuk a szabadjegyeket és csak később, amikor az ügy kipattant, tudtam csak meg, hogy a tisztviselő hamis manipulációkra használta fel a szabadjegyeket. Cafencu ugyanis kivágta a szabadjegy közepén levő részt, amit azután mint szabályszerű vasuti jegyet árusított. Ma délelőtt ebben az ügyben a rendőrség kihallgatott, amikor is felmutattam a birtokomban levő szabályszerű megrendelést. Vallomásomról jegyzőkönyvet vettek fel és ezzel az ügy rámvonatkozó része befejeződött.

Eddig tart a nyomdatulajdonos nyilatkozata, amely megvilágítja azt az érdekes és furfangos módot, ahogyan az elbocsátott vasuti tisztviselő a jegyhamisításokat elkövette.

Kik határozták el Gyulafehérváron Erdély csatlakozását?

Pop C. István Aradról eldönti a magyar parlament gyulafehérvári vitáját

Az egykori Román Nemzeti Tanács elnöke nyilatkozik Clopotel Ion viharokat-keltő kijelentéseiről, amelyekkel súlyos vádakát emelt a magyarországi szociáldemokrata párt ellen — Milyen tanácskozásokat folytatott az aradi Tanács a magyarországi és az erdélyi szociáldemokratákkal? — Bokányi Dezső izgatottan és fenyegetődzve hagyta el Aradot 1918. novemberében

Pop C. István: „Vissza fogják még sírni a kisebbségek...”

Az eseményteljes belpolitikai élet zajlása közepette is általános feltűnést keltett a közsvári nemzeti-parasztpárti hivatalos „Patria” c. lap volt felelős szerkesztőjének, Clopotel Ion-nak nyilatkozata, amelyben bejelentette, hogy *külép a nemzeti-parasztpárt szellemi vezetői közül és beáll közkatonának a romániai szociáldemokrata-pártba.* Nyilatkozatát továbbá olyan kijelentésekkel festette alá, melyek nemzetközi relációban is érdeklődést ébresztettek, amennyiben arra utalt, hogy

az erdélyi románság csatlakozását kimondó gyulafehérvári román nemzetgyűlést nem a Román Nemzeti Tanács, hanem — a magyarországi szociáldemokrata-párt készítette elő.

A magyarországi szociáldemokrata-párt sietett cáfolni Clopotel kijelentését, amely azonban alkalmas volt arra, hogy izgalmakat ébreszessen nemcsak a román politikai körökben, hanem a magyar parlament előtt is.

A történelmi jelentőségű tárgyalások

Az eseményeknek ebben a fázisában az Aradi Közlöny munkatársa felkereste Pop C. István szenátort, az immár történelmi gyulafehérvári nemzetgyűlés egykori elnökét, aki történetesen Aradon tartózkodik és feleltünk arra, mondja el véleményét a Clopotel-nyilatkozatról: *mennyiben fedik kijelentését a történelmi valóságot, amelynek Pop C. István nemcsak részese, hanem egyik irányítója volt?* Az erdélyi Román Nemzeti Tanács egykori elnöke, kérdéseinkre az alábbi nyilatkozatot tette:

— Ha igaz, — mondotta Pop C. István — hogy Clopotel Ion ur, akit a nemzeti-parasztpárti listán 1928-ban képviselőnek választottak meg, a szociáldemokrata-párt közkatonája lett, ismervé az ő közleményeit, amelyek elengedhetetlenül fontosak a történelmi igazsággal, nem csodálom ugynevezett szenzációs nyilatkozatait. Legfeljebb csodálkozom, hogy *romániai új elvtársai nem dezavualták eddig, minthogy ezt megtették a magyarországiak.* Ki kell jelentenem, hogy kijelentései tendenciózus és az érdekelt hamisítás jellegét viselik magukon. Mi sohasem tárgyaltunk a régi Monarchia szociáldemokrata-párti vezérével a gyulafehérvári gyűlést illetően, de erről a román tagozat vezetőivel sem tárgyaltunk. Aki ismeri és tudja, hogy mit jelent Alba-Iulia történelmi és nemzeti szempontból a románság

ideológiájában, az természetesnek kell, hogy találja, hogy

erről az internacionális jellegű politikai párttal nem is beszélhettünk.

Gyulafehérvár a román egységet szimbolizálja minden román felfogásában, tehát par excellence nacionális eszmét, amely ellentétes a szociáldemokrata-párt ideológiájával.

— Igaz viszont, hogy a szociáldemokrata-párt román tagozatának vezetőivel eszmecsereket folytattunk, sőt megállapodásra is jutottunk azon határozott céllal, hogy az akkor *bekövetkezendő eseményekkel szemben a románság összessége együttes szolidaritással léphessen fel.* A román szociáldemokraták megértették akkor és annak ellenére, hogy a román nép soraiban igen kevés szociáldemokrata létezett az akkori Monarchiában, hogy megmutassuk demokratikus érzelmeinket, az 1918. évi Román Nemzeti Tanácsot a paritás elvei alapján állítottuk össze. Elnökségem alatt — mondotta Pop C. István — így alakult meg a Tanács, aradi székhellyel a következő listával:

A román tagok: Dr. Th. Mihali, Vasile Goldis, dr. Al. Vaida-Voevod, dr. Aurel Vlad és dr. Aurel Lazar.

A szociáldemokrata tagok: Ioan Flueraș, Iosif Jumanca, Enea Grapiu, Tiron Albani, Dumitru Surdu és Iosif Ranoi.

— Nagyon természetes, hogy mi az egyesülés kimondásáig, sőt azután is, ezekkel a szociáldemokrata vezetőkkel mindenben egyértelműen jártunk el. Valótlan azonban az az állítás, hogy a magyarországi szociáldemokrata-párt, vagy annak romániai tagozata bármilyen befolyást gyakorolt volna a gyulafehérvári

Pop C. István és a gyulafehérvári határozatok

— Ami kérdését illeti, — mondotta Pop C. István — meg kell jegyezmem, hogy egykori román nemzeti párt, amíg regionális szervezet volt, a legnagyobb szimpátiának örvendett a külföld előtt. Elég, ha Scotus Viator, vagy más külföldi államférfiak nevét megemlítem, akik szimpátiáikról tettek tanubizonyosságot. A romániai parasztpárttal történt egyesülésünk után — amely pártnak jellege kizárólag polgári — a párt jelentősége nemzetközileg is megnövekedett. Az összes európai államok vezetői e pártot tekintették a legalkalmasabb eszköznek arra, hogy az új Romániát demokratikus alapelvekre építse fel.

Talzott volna tehát azt állítani, hogy a szociáldemokratáknak szimpátiája pártunkkal szemben a külföldi közvélemény előtt döntő szerepet játszott volna.

Tagadhatatlan azonban, hogy a nemzeti-parasztpárti kormány együttes szereplése a szociáldemokratákkal, a németekkel és egyes zsidó párttörzsekkel a választási harcban a legdemokratikusabb választást és ezt követően a külföldön oly bizalmat gerjesztett, hogy a kormány a stabilizációs és az első nagy investíciós kölcsönt rövid időn belül meg tudta csinálni, ami a liberálisoknak évek erőfeszítése árán sem sikerült.

Ezután Pop C. István a párt ellen elhangzott vádakról beszélt:

— Csak tiltakoznom kell olyan állítások ellen, mintha a nemzeti-parasztpárt elárulta

nemzetgyűlés összehívására. De valótlan az az állítás is, mintha az alba-iuliai határozatok meghozatalában másnak, mint a Tanácsnak, befolyása lehetett volna. Aki ismeri a román képviselők egykori szereplésének eseményeit a magyar parlamentben, az tudhatja, hogy ezek a határozatok a román és a vele együttműködő szlovák és szerb pártok évtizedes kívánságait tükrözik vissza. Semmi újat nem hoztak Gyulafehérváron, amit ne követeltünk volna nemzetiségünk részére a magyar parlamentben. Aki dicsekszik ezeknek a határozatoknak a megfogalmazásával, — küzde hozzátok Pop C. István — számú az emberek felelősségére: aki sajnálja azok proklamálását, meghazudtolja évtizedes küzdelmeink őszinteségét és lojalitását. Igaz, hogy a szociáldemokraták román tagozata letkesedéssel fogadta határozatainkat, mert megfélemltek nemcsak a román nemzeti párt, hanem egyúttal az ő ideológiájuknak is. Valótlanság azonban azt állítani, hogy szükségünk lett volna bármilyen tekintetben is a szociáldemokraták intervenciójára.

Bokányi és Jászi aradi szereplése

— Mennyiben támogatta a nemzeti-parasztpárti kormányt *külföldön* a szociáldemokrata-párt? — tettük fel azután a kérdést. Pop C. István meggondoltan válaszolt:

— Az egyesülés óta pártunk igazi vezetői emberei, akik a jövőben messzibbre látnak,

a román szociáldemokratákkal mindig rokonszenveztek és rokonszenveznek ma is.

Különösen, ami engem illet, — de ezt, nagyon kérem, szíveskedjék nem a Clopotel Ion ur javára írni, akit egyáltalán nem irigyelek a pártjától — ma is tisztelettel viseltetem a párt román vezéréi iránt, akik nemzetük iránti tartózkodásukat a szervezet internacionális eszméivel szemben is összhangban tudták tartani. Jászi Oszkár és a magyar szociáldemokrata-párt megbízottja, Bokányi Dezső, akikkel 1918. december hó 14-én tárgyaltunk Aradon, jóval a gyulafehérvári nemzetgyűlés összehívása előtt jártak itt és *nem is tudtak velünk megegyezni.* Sőt, mi több, a tárgyalások megállítására alkalmával, amelyek során Jászi ragaszkodott a Keleti-Svájc létrehozásának eszméjéhez, Bokányi elvtárs *nem a legbarátságosabb szavakkal bucsuzott tőlünk:* ellenkezőleg, a legmészárosabb retorziókkal fenyegetett meg:

„Van még annyi hatalom a magyar kormány kezében, — mondotta Bokányi — hogy meggátolja az urak munkáját!”

volna a demokratikus programját — jelentette ki. — A nemzeti-parasztpárti kormány régi és új pártok erőszakos és folytonos támadásainak volt kitéve és ennek ellenére őszint haladást mutatott úgy az ország demokratizálás tekintetében, mint a kisebbségek nemzeti jogának respektálása szempontjából.

Vissza fogják még sírni velünk együtt a kisebbségek az 1928-iki ideális választási

szavak

és a közvezetőség decentralizációját, amely a kisebbségeknek is elévülhetetlen szabadságokat biztosított. Ha nem törték volna le kormányunkat — fejezte be érdekes nyilatkozatát Pop C. István — akitő munkája közepette, *óriási lépésekkel közeledtünk volna a gyulafehérvári határozatok fokozatos megvalósítása felé!* Jakab Géza.

Az aradi mozik mai műsora

5. NEGYED 8 ÉS NEGYED 10 ÓRAKOR:

CENTRAL MOZGÓ: Ma utoljára. EIZA KISASZ-SZONY. Schmitzler Arthur regényének filmváltozata. Főszerepekben: Elisabeth Bergner, Albert Bassermann és Albert Steinrück.

SELECT MOZGÓ: Repiz-premier. VÉGE A DALNAK. (Das Lied ist aus). Rendezte Bolváry Géza, Főszereplői: Liane Haid, Willy Furst és Verebes Ernő. Zenéjét Robert Stolz szerzte.

Egy motorkerékpár három utasának katasztrófája Pesten

A kerékpárt elütötte az autó — Utasai életveszélyesen megsebesültek

Budapestről jelentik: A Nemzeti Bank Hold-uccai épülete előtt ma egy ismeretlen rendszámú autó elütött egy motorkerékpárt, amelynek három utasa volt, majd tovább száguldott. A motorkerékpár sérültjeit igen súlyos állapotban szállították a kórházba. Kétten közülük cinkotaiak, Weisz Oszkár 29 éves kereskedő, Goral Hugó 28 éves szerelő, a kerékpáron volt még Spitzer Miklós 26 éves tisztviselő. Ugy a gép, mint az oldalkocsi megrongálódott. A Rókus-kórházban életveszélyes sérülésekkel ápolják őket.

H I R E K

A röntgen-detektív és az ezres bankók

Különös tolvánias történt tegnap a kiskisjenői piacon. Nagy Ferencné, egy jó módú kiskisjenői házalkodó felesége 3000 lej készpénzzel indult el otthonról, hogy a piacon vásároljon. Az ezres bankóknál alkudozott javában, midőn három cigányasszony vette körül. Érdeklődve hallgatták az alkudozást, midőn Nagy Ferencné hirtelen zsebébe nyúlt, hogy pénzt kivessék és legnagyobb meglepetésére, annak helyét találta. Gyamuga a körülötte álló cigányasszonyokra esett. Kiabálni kezdett és a kiáltásra odasereglegő vásárosok segítségével lefogták azokat. Ertesítették a csendőröket is, akik néhány perc múlva megjelentek a helyszínen és vállatára fogták a gyamsított cigányasszonyokat. Azok fémkészletesen esküdöztek égre-földre, hogy semmiféle ezresbankót nem láttak és senkitől nem loptak semmit. A csendőrök érthető gyanakodással fogadták a cigányasszonyok esküdjözéseit és nyomban átkutatták ruháikat. Legnagyobb meglepetésükre azonban valóban nem találtak pénzt náluk. Nemcsak ezer lejt, de még egylejt sem.

A csendőrök egy pillanatra tanácstalanul álltak az érthetetlen csodával szemben, majd elhatározták, hogy a három cigányasszonyt alaposabb vizsgálatnak vetik alá. Bevitték a csendőrlaktanyába, ahol teljes tüzetességgel kutatták át a legkisebb ruhadarabjukat is, pénznek azonban sehhol semmi nyoma nem volt.

Ekkor a csendőrmesternek egy mentő ötlete támadt. Mind a három asszonyt elvitette Deutsch Miksa dr. községi orvoshoz, akinek rendelésében Röntgen-apparátus van felszerelve. A három cigányasszonyt Röntgen-átvilágításnak vették alá és néhány perc múlva a három darab ezerlejes — mint letagadhatatlan bünyel — ott feküdt az orvosi rendelő fehér asztalán. A három cigányasszonyt: Kolompár Katit, Marcsát és Balogh Annát a kiskisjenői csendőrség őrizetbe vette.

— IDŐPROGNÓZIS. Északi légáramlás, változóan felhős, hideg idő várható, egyes helyeken hűvösebb havazás lehetséges.

— Mária özvegy anvakirályné Bucarestben. Bucarestből jelentik: Mária özvegy királyné december 21-én Bucarestbe érkezik és a karácsonyi ünnepeket családja körében tölti.

— A jugoszláv királyi pár inkognitóban Párisba utazott. Párisból jelentik: A jugoszláv királyi pár ma teljes inkognitóban Párisba érkezett, ahol egy hélig kívánnak tartózkodni. A „Journal” valószínűnek tartja, hogy a királyi látogatás inkognitó jellege dacára, sem nélkülöz bizonyos politikai érdekeket és az uralkodó házasságát fog folytatni több francia politikussal is. A „Le Temps” szükségesnek és érdekesnek tartja megemlíteni, hogy az uralkodó érkezése egybe esik a jugoszláv jegybank elnökének párisi látogatásával is, és hogy a Kamara éppen most kezdi meg tárgyalni a francia állam külföldi kölcsöneit. A „Morning Post” is azonal a véleményen van, hogy a király nem hivatalos jellegű útja ellenére is fogadni fog francia politikusokat.

— A Katolikus Státus és a román politikások. „Majláth püspök Hirschler Józsefet szeretné utódjának”, Bethlen István gróf temesvári látogatásának külszattikkal és sok más, nagyszerű írást hoz az „Erdélyi Futár” iriss száma, amely az egész országban minden újságbódében kapható.

Vésnöki munkák, bélyegzők

Csáky Gyula

vésnöki, Arad, Str. Bratlánú 9. (Welter 1. adó).

— Neuman Marika báróné adománya a munkanélküliek számára. A munkanélküli segélyakció központi irodájába a mai nap folyamán Neuman Marika báróné 108 méter ruhaszövetet juttatott el. A némesszivű adományozó aradi urleány, néhai báró Neuman Alfréd leánya, azt a kívánságát fejezi ki, hogy a ruhaanyagból a munkanélküliek kisgyermekai számára csináljanak ruhákat.

Pusztító vihar Berlinben

Másfél óras sötétség borult ma délután a német fővárosra

Berlinből jelentik: Az északi vihar Németországot is elérte. A Keleti tengeren szökő-ár volt, amely számos bárkát elsüllyesztett. Délután az orkán elérte Berlint, ahol a vad hóvihar másfél órára megbénította a forgalmat. Két óra körül sötétség borult a német fővárosra, villámlani kezdett, megindult a zivatar és másfél órán át feljes sötétség borult Berlinre. A vihar fákat tépett ki, reklámtáblákat és uccai bódékat ragadt magával és a berlinkörnyéki erdőkben is nagy pusztításokat okozott. Az anyagi kár eddig még felbecsülhetetlen. A viharnak számos sebesült áldozata van.

— Habsburg Ottó egy tiroli község díszpolgára. Bécsből jelentik: Anpass tiroli község díszpolgárává választotta Habsburg Ottót. A község azzal elégtételt kívánt szolgáltatni a volt trónörökösnek a Habsburg-család detronizálásáért.

— „Hoover megszegte esküjét”. Washingtonból jelentik: A kongresszuson élesen támadták Hoovert. Különösen Mac Fadden kelt ki ellene, de támadta a németbarát newyorki bankokat is. Szerinte Hoover megszegte esküjét, amikor a európai államoknak moratóriumot ajánlott fel. A pénzügyi bizottságban Mills államtitkár foglalkozott a kérdéssel. Szerinte örök szegénye lenne a kongresszusnak, ha elvetné a tervet, mert Hoover kérésére júniusban a legtöbb állam hozzájárult.

Praktikus karácsonyi ajándékot

olcsón lehet beszerezni

RUTTKAY & BOTYE

Lehőznemű üzletben.

— Életbe lép a német-román preferenciális szerződés. Mint ismeretes, február 1-én életbe lép a német-román preferenciális szerződés. A német gazdasági külpolitika tervszerű végrehajtása program szerint halad előre tovább is. Németország ugyanis a kelet-európai agrárállamokkal: Romániával, Bulgáriával, Magyarországgal, Jugoszláviával és a balti államok kormányával tervezi a preferenciális szerződés megkötését. Von Posse, a német birodalmi gazdasági minisztérium igazgatója, aki Romániával a tárgyalásokat folytatta, hasonló megállapodást kötött a Bulgária és Németország közötti kereskedelmi javak kicserélésére nézve is és most a Magyarországgal kötendő megállapodás is sikeres végrehajtást nyert. A német-magyar kereskedelmi szerződésnek a preferenciális vámokra vonatkozó részét jövő év februárjában léptetik életbe.

— Az egyetemi hallgatók tüntetése Szófiában. Szófiából jelentik: Az egyetemi hallgatók a Cankov tanár ellen irányuló tüntetéseket, amelyeket ma délelőtt kezdtek meg, a délutáni órákban folytatták. Több száz főnyi egyetemi hallgató gyűlt össze a város főterén és zajosán tüntetni kezdtek. Közben lovasrendőrök vonultak ki a tüntető diákok szétoszlatására, ez azonban nem sikerült. A látóságok ezután a tüntetőket vezényelték ki, amely könnyű szerrrel pár perc alatt szétkergette a tüntetőket. Több diákot őrizetbe vettek.

Dr. POSGAY SANATORIUM

Arad, Str. Mooleni (volt Oroz-uca) 15. Telefon 396.
Belgyógyászat, Sebészet, Szülészet, Nőgyógyászat.
Napidíj: L. o. 300—350 lej kúton egy avaras szobában, naponta ötszöri diétás étkezéssel, R. o. napi 250 lej két ágyas szobában, naponként ö s. öri diétás étkezéssel. — Klinikai osztály napi 200 lej teljes ellátással és sanatoriumi orvosi kezeléssel. — 0 csepp passal árak műtőknél és szülésnél. Laboratorium, Röntgen, vilámos gyógykezelések, quars, Diathermia, Be áró betegrendelés d. o. 8—10-ig és d. p. 2—5-ig. Szabad orvos-választás.

— Meghalt Anhaltzer Jakob, a nagyszentmihályi iskola nyugalmazott igazgatótanítója. Anhaltzer Jakobban Anhaltzer Ignác, a „Patria” volt cégvezetője, aki most tudvalevőleg a Patisztviselők Egyesületének elnöke, édesapját gyászolja. Anhaltzer Jakob hosszú időn keresztül volt a nagyszentmihályi iskola igazgatótanítója. Nyugalomba vonulása után Aradra költözött családjával együtt. Aradon általánosan szerették a jókedélyű öreg urat. Az utóbbi időben sokat betegeskedett, míg most, 81 éves korában kiragadta a halál családjá köréből. Halálát feleségén kívül kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése holnap, 17-én délután fél 4 órakor lesz az aradi izr. temető halottsházából.

A megüresedett magyar miniszteri tárcák betöltése

Nyilatkozik Károlyi Gyula gróf magyar miniszterelnök

Budapestről jelentik: A 8 Órai Újság cikke szerint, gróf Károlyi Gyula magyar miniszterelnök nyilatkozott az üresedésben lévő tárcák betöltésére vonatkozólag. Kijelentette, hogy egy-két napon belül ezügyben megteszi előterjesztését. Azok a hírek, amelyek már most személyi vonatkozású kombinációkat említettek, valóban csak kombinációk.

Politikai körökben egyébként a kereszténypárt és a kormány jövőbeni viszonyát illetőleg olyan hírek keltek szárnyra, hogy megszakadnak a formai kapcsolatok, de a kereszténypárt több kérdésben ugyanolyan uton kíván haladni, mint a kormány. A megüresedett miniszteri tárcák betöltésére vonatkozólag viszont csakis egységspárti személyiségekre kell számítani.

— A serdülő ifjúságnak reggel felkeléskor egy-egy kis pohárnyi természetes „Ferenc József” keserűvizet kell adni, mert gyomor-, bél- és vértisztító hatásának fiuknál és leányoknál igen fontos eredményeket köszönhetünk. A gyermekklinikaon a Ferenc József vizet már a kicsinyek mákacs szorulásakor kitűnő sikerrel alkalmazzák. A Ferenc József keserűvizet gyógyszerárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben kapható.

— Elválasztották a Salamón-házaspárt. Az aradi törvényszék Topciu—Ionescu-tanácsa ma tárgyalta Salamón Samu tanár és felesége válóperét. Mint emlékeztetés, a válóperet pereskedések és bünvádi feljelentések előzték meg, amelyeket Salamonné adott be férje ellen. A nyomozás folyamán Ludosan vizsgálóbíró még az utfevelét is elkobozta Salamón tanárnak és meglepő szenzációt jelentett, amidőn az asszony hirtelen visszavonta bünvádi feljelentéseit és mindkét fél folyamata tette a válóperet. A törvényszék h ma tárgyaláson az ágytól és asztaltól való elválasztást mondta ki.

Dr. Radó János

szülész, sebész—nőorvos

magán-sanatóriuma

szülönök- és fekvő nőbetegerek részére
Cal. Banatului 2. (v. Szabadság-tér sarok)
Telefon 359.

— Tudományos előadás Szászvároson. Szászvárosról jelentik: A szászvárosi Magyar Kaszinó igazgatósága a tél folyamára gazdag kulturprogramot dolgozott ki és ennek megvalósításaképpen minden hétfőn művelődési estet rendez. A legutóbb megtartott művelődési est keretében dr. Swabi Ferdinánd főorvos az orvostudomány fejlődéséről tartott érdekes felolvasást. A gazdag tartalmú, élvezetes és színes előadás mindvégig lekötötte a nagyszámú hallgatóság figyelmét.

— Kérem a jószívű emberekhez. Özv. Lakács Jakabné, hadiözvegy, akinek hat gyermeke van — akik közül kettő vak, négy pedig nyomorék — teljesen támogatás nélkül áll, végső kétségbeesésében könyörög a jószívű emberekhez, hogy adományaikkal segítsék meg. Lakásának címe: Sága, Str. Hásden 1 szám.

Az új lakbérleti törvényjavaslat érdekes adatai

Intézkedés a szerződések felbontásáról.

Bucurestiből jelentik: Ugy a lakók, bérlők, valamint a háztulajdonosok körében általános érdeklődést váltott ki annak a törvénynek a terve, amellyel a kormány le akarja szállítani a házbéreket és amelyről mai számunkban már hírt adtunk. Újabb jelentések most a javaslat részleteiről számolnak be. *Flamangiu* igazságügyminiszter egyszakaszos törvényjavaslata még a karácsonyi szünet előtt kerül a parlament elé. Minden bérlő és albérlő, akinek jelenleg érvényben lévő akár szóbeli, vagy írásbeli bérleti szerződése van, 1932. április 23-iki dátummal felbonthatja szerződését, azonban erről minimum két hó, április 23-ika előtt két hónappal kell értesíteni a háztulajdonost.

Megemlítendő, hogy a fenti rendelkezések csak olyan szerződésekre vonatkoznak, amelyeket az előző törvények nem hosszabbítottak meg. A háztulajdonos viszont elkerülheti a szerződés felbontását, ha legkésőbb tíz nappal a felmondás lejártá előtt értesíteni fogja a bérlőt, hogy beleegyezik abba, hogy az üzlet, vagy lakbér összegét husz százalékkal leszállítja. A törvényi intézkedések tehát csak az új szerződésekre vonatkoznak. Azokat a lakbér-szerződéseket nem érinti, amelyeket az előző törvények meghosszabbítottak. Ez utóbbiakra vonatkozólag egy másik törvény fog intézkedni, amelyet a közeljövőben szintén elkészítenek.

A „Lupta” jubileuma. A Bucurestiben, Emil D. Fagure szerkesztésében megjelenő „Lupta” című lap most ünnepi fennállásának tízéves jubileumát. A lap ebből az alkalomból ünnepi számot adott ki. Aradról a „Lupta” jubileumi számába Pop C. István írt „A román fúvás” címen ünnepi sorokat.

Újra elhalasztották az aradvárosi tisztviselők perét. Ma került volna tárgyalásra a bucuresti Semmitőzsék teljes tanácsa előtt az aradvárosi tisztviselők indeminációs pere. A tisztviselők jogi képviselője, Petrutin Aron aradi ügyvéd újlag kérte a per tárgyalásának elhalasztását, amihez a Semmitőzsék hozzá is járult és értesülésünk szerint a tárgyalást január hó közepére halasztotta el.

Szemüveg

legelősebb árban kapható:

Grosz Sándor szak-optikusnál volt Apollo mozi mellett.

Szabadlábrahelyezések az aradi lekezeseszigyen. Az aradi feketeszesz-lyszgalaiban érdekes fordulat állott be ma délelőtt. Az aradi törvényszék vádfőnöke dr. Raicu Aurel előterjesztése alapján elrendelte Gátfried Emánuel, Fellner József és Moskovits Károly szabadlábra helyezését, míg dr. Botiuc Elek és Ispravníc Sever dr. védők előterjesztésére hozzájárult Jánbssy János pénzügyi tisztviselő szabadlábrahelyezéséhez is.

A lajnzi gyilkosság áldozatának hagyatéka. Bécsből jelentik: A bécsi hagyatéki bíróság ma foglalkozott a lajnzi gyilkosság áldozatának, Schaffér Katalinnak vagyonával, amelyet végül is férjének, Fellner Andrásnak ítélték oda. A négy évvel ezelőtt elkövetett bűntény tettese egyébként még mindig ismeretlen, mert a bíróság a vádlott Bauer Gusztávot — mint ismeretes — bizonyítékok hiányában felmentette.

Botrányt okoztak a szebeni diákkongresszus résztvevői. Nagyszebenből jelentik: A diákkongresszus tegnap véget ért. A kongresszus utolsó ülésén Tanasescu, a bucuresti-i Diákszövetség elnöke bejelentette, hogy tudomására jutott, miszerint több diák megjelent a szebeni mozgósizházakban, a közönséget kiverték és ők maguk ültek az üresen maradt helyekre. Ezek hasonlóképpen jártak el üzletekben és kávéházakban is, ahol vásároltak, fogyasztottak, majd pedig egyszerűen eltávoztak, azzal a kijelentéssel, hogy nincs pénzük. Az elnök kijelentette, hogy ez nem méltó a bucuresti-i diákokhoz és ezért nem is vállalhatja a felelősséget.

Újabb bizonyítékokat talált a csendőrség a seprősi gyilkosság ügyében

Az áldozat hajában a revolver agyának szilánkját találták — A feszítővas nyoma — A gyilkossággal gyanúsítottak még tagadnak, sőt alibit akarnak igazolni

Élénk emlékezetben van még az a borzalmas rablógyilkosság, amelynek áldozata Csiky Alexandrina seprősi földbirtokosnő volt. Egy novemberi délutánon támadói a pincén keresztül behatoltak az egyedülálló nő lakásába, megkötötték, összekötötték, majd több késszurással megölték. Azután a hurokat petróleummal öntötték le és meggyújtották, hogy ezáltal tüntessék el a borzalmas tettük nyomait. A csendőrségi nyomozás csakhamar sikerrel járt, mert elfogták Patras Simion seprősi földművesét, annak Todor s Mihály nevű fiát, valamint Rosca Jánost. A gyanúsítottak tagadták tettüket, azonban tagadásuk ellenére a csendőrök az aradi ügyészségre szállították be, ahol Ludosan Miklós vizsgálóbíró, kihallgatásuk után, mind a négyüket letartóztatásba helyezte.

A gyanúsítottak kihallgatásuk alkalmával is tagadták, mintha részeseek lennének a bűncselekmény elkövetésében, sőt tanukat jelentettek be, akikkel a gyilkosság napján alibiük

ket állítják bizonyítani. A vizsgálóbíró a napokban idézi be ezeket a mentőtanukat, ezzel szemben a csendőrségi nyomozás pótlégyűzőkönyvét most terjesztették be, amelyben szinte megdönthetetlen bizonyítékok vannak a gyanúsítottak bűnössége mellett. A csendőrök ugyanis megtalálták az áldozat hajában annak a revolver agyának faszilánkját, amellyel a gyilkosok többször fejbeverték. A revolvért azonban nem sikerült megtalálni. A csendőrök újból házkutatást tartottak Patras Simionnál és ez alkalommal meg is találták a revolvért, amelynek agyába pontosan beleillett a talált fadarabka. Ugyanilyen megdönthetetlen bizonyíték a feszítővas is, amelynek nyomát pontosan meg lehetett állapítani abban az ajtóban, amely a vádlott lakásába vezetett. A csendőrök valószínűnek tartják, hogy az alibit igazoló tanúk dacára, a most már szinte megdönthetetlen tárgyi bizonyítékok következtében a bűnösök be fogják ismerni borzalmas tettüket.

Az állami sorsjáték megszervezése. Ma délelőtt a munkügyi minisztériumban Cantacuzino miniszter elnökléte alatt alakuló ülést tartott az állami sorsjátékok igazgatótanácsa. Az alakuló ülésen a miniszteren kívül megjelent Slatineanu tanár, az egészségügyi minisztérium államtitkára, Soneiru belügyi államtitkár, Rosetti-Balanescu képviselő, Onicescu tanár, Dobrovici, a Banca Comerciala Romana vezérigazgatója, valamint Bals és Constantinescu mérnökök. Az igazgatóság a közeli napokban újból ülést tart és ezen elő fogják készíteni az állami sorsjátékok megszervezését.

Öregnek és fiatalnak reggelire: Ovomaltine.

Kommunista röpiratok a budapesti egyetemen. Budapestről jelentik: A budapesti Tudományegyetem bölcsészeti fakultásán ma ismét kommunista röpiratokat találtak, amelyeket a diákok gyűjtöttek össze és mind elégették. Megíndult a vizsgálat a terjesztők kézrekerítésére; tekintettel arra, hogy ez nem az első eset.

Amikor a vadházastársak veszekednek. Lapunk tegnapi számában megírtuk, hogy Marin Mihály mikelakai gazdálkodó feljelentést tett egy Sava Florea nevű asszony ellen, aki a feljelentés szerint, távollétében lakásáról több ezer lej értékű holmit vitt el. A rendőrség az ügyben azonnal bevezette a nyomozást, és a lopással vádolt asszonyt előállították. Sava Florea előadta, hogy hosszabb ideig vadházastárságban élt Marin Mihállyal, akivel utóbb összeveszett. A férfi ütötte-verte, mire ő elhátározta, hogy elhagyja. Az asszony azzal védekezett, hogy a szobanforgó holmit nem lopta el, minthogy az jogos tulajdonát képezte. A rendőrség kihallgatott még több tanút, akiknek vallomásából viszont kiderült, hogy az ellopott tárgyak Marin Mihály tulajdonába tartoztak. A rendőrség ennek alapján az asszonyt őrizetbe vette és ma átkísérte az ügyészségre.

Amikor a vadházastársak veszekednek. Lapunk tegnapi számában megírtuk, hogy Marin Mihály mikelakai gazdálkodó feljelentést tett egy Sava Florea nevű asszony ellen, aki a feljelentés szerint, távollétében lakásáról több ezer lej értékű holmit vitt el. A rendőrség az ügyben azonnal bevezette a nyomozást, és a lopással vádolt asszonyt előállították. Sava Florea előadta, hogy hosszabb ideig vadházastárságban élt Marin Mihállyal, akivel utóbb összeveszett. A férfi ütötte-verte, mire ő elhátározta, hogy elhagyja. Az asszony azzal védekezett, hogy a szobanforgó holmit nem lopta el, minthogy az jogos tulajdonát képezte. A rendőrség kihallgatott még több tanút, akiknek vallomásából viszont kiderült, hogy az ellopott tárgyak Marin Mihály tulajdonába tartoztak. A rendőrség ennek alapján az asszonyt őrizetbe vette és ma átkísérte az ügyészségre.

PYJAMAK reggelikabátok Lei 500-tól és más ajándéknak alkalmas úridivat öltökek
a legelősebbban **CH C. Hegedüs & Goldman**-cégnél.

Amikor a vadházastársak veszekednek. Lapunk tegnapi számában megírtuk, hogy Marin Mihály mikelakai gazdálkodó feljelentést tett egy Sava Florea nevű asszony ellen, aki a feljelentés szerint, távollétében lakásáról több ezer lej értékű holmit vitt el. A rendőrség az ügyben azonnal bevezette a nyomozást, és a lopással vádolt asszonyt előállították. Sava Florea előadta, hogy hosszabb ideig vadházastárságban élt Marin Mihállyal, akivel utóbb összeveszett. A férfi ütötte-verte, mire ő elhátározta, hogy elhagyja. Az asszony azzal védekezett, hogy a szobanforgó holmit nem lopta el, minthogy az jogos tulajdonát képezte. A rendőrség kihallgatott még több tanút, akiknek vallomásából viszont kiderült, hogy az ellopott tárgyak Marin Mihály tulajdonába tartoztak. A rendőrség ennek alapján az asszonyt őrizetbe vette és ma átkísérte az ügyészségre.

A Központi szálló nagytermében egy pár nap óta egy hécsi ut, egy német mérnök találmányát, egy mosógépet mutat be, mely 30-40 kg. piszkos fehérneműt 5 perc alatt hófehérre mos és öblít. A mosógép díjtalan bemutatója iránt városszerint nagy az érdeklődés és a közönség köréből biztosan sokan fognak vásárolni az olcsó mosógépekből.

Az Aradi Izraelita Jótékony Egylet, amely évek óta csendben fejt ki a legáldásosabb emberi működést, tegnap tartotta választmányi ülését. Földes Soma, elnökléte alatt. Elnök beszámolt az egyesület ezévi tevékenységéről, mely szerint a zsidó iskolának 75 növendékét látták el cipővel és részben meleg téli ruhával. Kiosztottak ezenkívül 48 szegény között két vagon tűzifát. Sajnos, az egyesület anyagi erői gyengék és a segélyre szorulóknak száma évről-évre emelkedik, miért is felkérte a választmányt, hogy további lelkes agitációt folytassanak a tagok gyűjtése körül. Kepplich Zsigmond választmányi tag indítványára köszönetet szavaztak Földes Soma elnöknek azért az odaadó munkáért, amellyel a mar halódó egyesületet új életre keltette és a legszebb feladatok elvégzésére újra képessé tette.

Vásároljunk praktikus karácsonyi ajándékot
cipőt, hócipőt, sárcipőt legelősebbban, legjobb minőségben
ACONU-nál, Minorita-palota.

Megjelent Wallinger István utmutató naptára az 1932. évre. Tartalma: Törvényes munkaszüneti napok. — Az új autóbírsz-jelzések és azoknak indulási helyei. — Aradváros uccáinak román-magyar neve (II-ik kövített kiadás). — CFR-menetreud... stb. Kapható minden könyv- és papirkereskedésben, valamint az összes úszárgyűjtő-helyeken Ár: 8 lej.

Bocu Sever lemondását nem fogja ta e! a nemzeti-parasztpárt

Temesvárról jelentik: Bocu Sever volt bányászati kormányzó, mint ismeretes, hetekkel ezelőtt levelet intézett a nemzeti-parasztpárt bányászati tagozatának titkárságához és a bucuresti-i központi vezetőséghez, amelyben megírta, hogy mindaddig, amíg közismert vámbírságolás ügye végérvényesen elintézés nem nyer, lemond a pártban viselt összes tisztségeiről. Baran Coriolan a nemzeti-parasztpárt bányászati tagozatának titkára Bocu Sever lemondását felterjesztette a központi vezetőséghez, ahonnan most *Vaida-Voevod* Sándor dr. elnök és *Crisan* György dr. főtitkár aláírásával hivatalos átirat érkezett Baran Coriolan dr.-hoz, amelyben közlik vele, hogy a nemzeti-parasztpárt erdélyi és bányászati központi irodája nem veszi tudomásul Bocu Sever lemondását.

A pártnak Bocu mellett való állást foglalásának különös jelentőséget kölcsönöz az a körülmény, hogy Bocu Sever felelősségét perét a napokban tartják meg, úgy, hogy a párt még a bírói ítélet előtt vállal szolidaritást a volt kormányzóval.

A Központi szálló nagytermében egy pár nap óta egy hécsi ut, egy német mérnök találmányát, egy mosógépet mutat be, mely 30-40 kg. piszkos fehérneműt 5 perc alatt hófehérre mos és öblít. A mosógép díjtalan bemutatója iránt városszerint nagy az érdeklődés és a közönség köréből biztosan sokan fognak vásárolni az olcsó mosógépekből.

Az Aradi Izraelita Jótékony Egylet, amely évek óta csendben fejt ki a legáldásosabb emberi működést, tegnap tartotta választmányi ülését. Földes Soma, elnökléte alatt. Elnök beszámolt az egyesület ezévi tevékenységéről, mely szerint a zsidó iskolának 75 növendékét látták el cipővel és részben meleg téli ruhával. Kiosztottak ezenkívül 48 szegény között két vagon tűzifát. Sajnos, az egyesület anyagi erői gyengék és a segélyre szorulóknak száma évről-évre emelkedik, miért is felkérte a választmányt, hogy további lelkes agitációt folytassanak a tagok gyűjtése körül. Kepplich Zsigmond választmányi tag indítványára köszönetet szavaztak Földes Soma elnöknek azért az odaadó munkáért, amellyel a mar halódó egyesületet új életre keltette és a legszebb feladatok elvégzésére újra képessé tette.

A. A. C. teastély január 30-án a Központban.

Aradon 20. Pesten 30 lej 1 pengő. Karácsonyi ajándékát, utiköltségét megtakarítja, ha Kozmánál vásárol kalapot, nyakkendőt, inget, pyjamát, házikabátot. Budapest: Károly király-ut 3, a sarkon.

Karácsony előtt kifizetik a köztisztviselőket

A minisztertanács határozata — A kormány pénzt vesz fel a Banca Nationalától — A miniszter rendelkezése

Bucurestiből jelentik: A kormányt élénken foglalkoztatja a köztisztviselők fizetéseinek, valamint a nyugdíjasok járandóságainak problémája. Annak érdekében, hogy a köztisztviselők lehetőleg százszázalékban megkapják követeléseiket — mint ismeretes — a pénzügyminisztérium elrendelte, hogy az állam különböző szállítóit egyelőre ne fizessék ki és hogy a pénzügyigazgatóságok százezer lejnél nagyobb kiutalásoknak ne adjanak helyet.

A legutóbbi minisztertanácson a kormány úgy

határozott, hogy a köztisztviselőknek még Karácsony előtt kiutalja egy havi fizetésüket, míg a hadsereg és bírói kar tagjai teljes összegükben kapják meg karácsonyig esedékes fizetéseiket. A kormány ezt az elhatározását megkönnyíti a Banca Nationala által rendelkezésre bocsátott mintegy félmilliárd lejnyi összeg, amelyet a kormány fizetett be a Banca Nationala pénztárába az év folyamán a minden év elején esedékes kétmilliárdos előleg számlájára és amelyet a Banca Nationala most visszautalt a kormánynak.

Az aradi törvényszék százezer lej fizetésére kötelezett egy 15 évi fegyházra ítélt rabot

A különös földvétele epilógusa — Vérdíj, vagy vételár? — Az alperes rabot Nagyenyedről hozták át a mai tárgyalásra

A pécskai csendőrségre 1924 november 13-án izgatottan állított be Vinczellér György és bejelentette, hogy három nappal ezelőtt gyilkosság történt a községben. Cheveresan Fülöp Rotar nevű barátjával meggyilkolta apját, Cheveresan Mihályt. A csendőrség mindkettőjüket letartóztatta és Rotar már az első kihallgatás alkalmával töredelmes vallomást tett. Elmondotta, hogy Cheveresan százezer lej vérdíjat ígért, hogyha a gyilkosság végrehajtásában segédkezik. A véres tettet végre is hajtották, azonban a csendőrség letartóztatta mindkettőjüket, még mielőtt a megállapított összeget megkaphatta volna.

Az aradi törvényszék az apagyilkos fiut 15 évi fegyházbüntetésre ítélte, míg tettestársát három évi börtönnel sújtották.

Az ügyben érdekes fordulat állott be néhány hónappal ezelőtt, Rotar Cristina, az ítélt Rotar Roman anyja polgári keresetet indított százezer lej erejéig a 15 évi fegyházbüntetésre ítélt Cheveresan Fülöp ellen. A keresetben előadta, hogy 1924 november 8-án több pécskai ismerőseivel együtt jöttek be Aradra. Midőn a város alá értek, ott, ahol a vasúti sínek keresztezik az országutat, leszállottak és egy közeli korcsmába mentek, ahol Rotar Cristina százezer lejt adott át készpénzben Cheveresan Fülöpnek azzal a kéréssel, hogy számára Arad határában földet vásároljon. A vétel azonban nem történt meg, mert néhány nap múlva a csendőrség gyilkosság büntette miatt a fiut letartóztatta, aki azonban a neki átadott százezer lejt nem adta vissza. Keresetében kérte tehát a bíróságot, hogy követelését Cheveresan Fülöppel szemben kélje meg.

Ebben az érdekes keresetben az aradi törvényszék Topciu-Ionescu-tanácsa ma tartotta a főtárgyalást, amelyre Cheveresan Fülöpöt is áthozták a nagyenyedi fegyházból. Az ítélt rab, aki mint alperes szerepelt ebben az ügyben, tagadta, mintha Rotar Cristina földvásárlás

lás céljából bármilyen összeget átadott volna neki.

A védő, Stoinescu Sándor dr. védőbeszédében rámutatott arra, hogy az asszonynak bizonyíthatólag vagyona nem volt, tehát nem is adhatott százezer lejt földvásárlás céljára. Rámutatott azonkívül arra a tagadhatatlan lélektani motívumra is, hogy a falusi nép nem vásárol soha földet megbízott utján, hanem személyesen nézi azt meg a vételár kifizetése alkalmával.

A törvényszék helyt adott Rotar Cristina keresetének és kötelezte Cheveresan Fülöpöt a százezer lej megfizetésére. Cheveresan az ítélet ellen felebbezést jelentett be.

SPORT KÖZLÖNY

Véget ért a bajnokság, barátságos mérkőzések uralják a programot

Vasárnap az AAC a Gloriával, AMTE az Olimpiával játszik

A bajnoki küzdelmek immár véget értek, a táblázat megrögződött, de a csapatok még nem térnek pihenőre, állandó tréningbe állanak és készülődnek a komolyabb összecsapásokra, bár ezek a találkozók már nem viselik magukon a bajnoki jelleget. Vasárnap két érdekes küzdelem lesz Aradon, mindkettő az AAC-pályán nyer lebonyolítást. Az élvonalosok állanak egymással szemközt, mindkét küzdelem érdekes lesz, hisz egyenlő erejű csapatok összecsapása lesz. Az elmúlt vasárnapon a Gloriával 1:1-re játszó mikelakai együttes, az Olimpia áll sorompóhoz, ellenfele az AMTE küzdőképes csapata lesz. Az Olimpia előkelő

helyezésére való tekintettel, nagyon ambiciósulja a játékot, de nagyon nehéz dolga lesz, mert a fiatalság lelkesedése, küzdőképessége a nagyobb rutinnal is sikeresen veheti fel a versenyt. Ennek a mérkőzésnek bírója Hőhn lesz. A fiatal bíró személye garancia a mérkőzés sima lefolyására. A második meccs szereplői a Gloria és az AAC. Ez az összecsapás is bizonyos értelemben érdekelt fog hozni. A Gloria csatársorának összetétele roppant érdekes lesz, egyelőre ugyan kombinálnak, de csak holnap dől el a végső összeállítás. Az AAC a szezon végére futotta ki jó formáját és a csapatban játszani fognak a „Herbay-isták”, ugyanint Theimler és Inoze. Ezeknek a tehetséges játékosoknak a mérkőzésen való részvétele fokozza az érdeklődést. A játékvezető tisztségét Ciorgariu tölti be.

Vecsernyés István, a botrányos végű ATE—Gloria-mérkőzés játékvezetője kilépett a Bíró-Testületből

Az ATE—Gloria botrányba fulladt mérkőzés sokáig foglalkoztatta a közvéleményt és a botrány kirobbanását főleg a gyengekező bírónak tulajdonították. Vecsernyés István belátta hibás voltát és uri gesztussal levonván a mérkőzésből a tanulságot, levélben bejelentette a B. T.-nek, hogy a testületből kilép, leteszi a bírósipot és többé nem vezet mérkőzést. Ha mindazok a bírók így cselekednének, akik érzik, hogy a játékvezetéshez nincs elég képzettségük, akkor a botrányok ritkábbak lennének. Vecsernyés eljárását csak helyeselni tudjuk, mert a hibák meglátása és főleg megbánása, maga után vonja a sportközvélemény kiérdemelt megbocsátását.

Bankrablók és kiskoru utonállók fölött mondott ítéletet a budapesti törvényszék

A Petőfi-uccai bankrablót 5—5 évi fegyházra ítélték — Kommunista szónoklat a törvényszéki tárgyaláson — A Kuria ítélete a Gubacsi-uti banditák fölött

Budapestről jelentik: A budapesti büntető törvényszék ma ítélt meg a Petőfi-uccai bankrablók ügyében. Emlékeztetes, hogy november hó utolsó napjaiban két cipészegéd: Tamás István és Schuster Mihály behatoltak a déli órákban az akkor éppen üres Gorzó és Társa tulajdonát képező bankhelyiségbe, ahol fegyverrel sakkbantartották a bent tartózkodó egyetlen tisztviselőt és a kézipénztárból jelentősebb összeget raboltak el. Az egyiküket mindjárt kint az uccán, a másikat azonban csak néhány nap múlva fogták el. A mai tárgyaláson rendületlenül kommunista felfogásukat hangoztatták és valóságos szabadelőadást rendeztek a kommunista tanckról. A bíróság rablás büntetésében bűnösnek mondotta ki őket és fejenként 5—5 évi fegyházra mért ki rájuk.

A bíróság, amint végzett ezzel az ügyvel, a kelenhegyi rablás ügyét vette tárgyalás alá. Ugyancsak november hó végén történt ez a rablás is, amikor két kiskoru fiatalember, a 19 éves Brestovszky Károly és a szintén 19 éves Klein József egy mérnököt raboltak ki. A bíróság az előbbi két, az utóbbit másfél évi fegyházra ítélte s büntetésüket a fiatakoruk fegyházában kell eltölteniük.

Ma döntött egyébként végső fokon a Kuria a Gubacsi-uti postarablás bűnügyében is. Mrázik és Damesnik 5—5 évi fegyházbüntetésüket felebbezték meg, Dávid pedig 4 évi fegyházbüntetésének leszállítását kérte. A Kuria az alsóbbfokú bíróságok ítéletét mind a három vádlottnál megváltoztatta és Mrázikot hét, a másik kettőt pedig 6—6 évi fegyházra sújtotta.

Ha Ön jót akar családjának és kellemes meglepetést akar szerezni, úgy ne mulassza el megvenni
Ossznyeremény 4 millió. **Főnyeremény 1 millió.**

a karácsonyi ünnepekre a Kolozsvári Mentők sorsjegyét

Egész 100, fél 50 lej. Legközelebbi húzás december 20-án.

Főnyeremény: Egy millió lej és számos nagy nyeremények.

Ossznyeremény: Négymillió lej.

Vidéki megrendeléseket a sorsjegy árán kívül 19 lej portó-költség előzetes beküldése ellenében teljesít a

főbizománvos: **Eckstein Tivadar Arad, Str. Vidra No. 1.** Sorsjegyek kaphatók az összes főzsédben és Aradi Közlöny kiadóhivatalában

A „Proletárok” születése

Amikor Csiky Gergelyt mint a magyar társadalmi dráma megalapítóját ünnepelte az irodalom és Arad város közönsége.

A magyar tudományos akadémia által kitűzött karácsonyi pályázat iránt a régi időkben rendszerint nagy volt az érdeklődés az irói világban. A négyszáz darab arany jutalom az akkori földalmi viszonyok között valóságos dáriusi kincs volt. Az 1878. évi pályázat különösen nagy port vert fel a budapesti irói körökben. Sümegi Kálmán a magyar irodalom lelkes és melegszívű munkása, aki az 1880-as években az „Arad és Vidéke” főszerkesztője volt, jelen volt az akadémiai zsüri ülésén és azon az ülésen is, amelyen a pályázat eredményét kihirdették. Amikor az eredmény nyilvánvaló lett és kitudódott, hogy a pályadíjat Csiky Gergely nyerte el, „Proletárok” c. művével, Sümegi táviratban üdvözölte Csiky Gergelyt.

Az Akadémia bíráló bizottságának ülésén a bírálók nagy elismeréssel beszéltek egymásközti a beküldött pályamunkák egyikéről és versenyt tartalgatták, hogy ki lehet a zseniális mű szerzője. Sofra vették az ismertebb nevű drámaírókat.

— Talán Dóczy? — kérdezte Beöthy Zsolt.

— Az nem, mert a munkán kevés a szíllang és szerkezet kiváló felépítési és tömör.

— Talán Rákosi Jenő?

— Az sem. Az egész darabban kevés a szó-játék.

— Talán Toldy Pista? De az sem, mert a darab egyáltalában nem sikamlós, sőt azt lehet mondani, hogy puritán.

— Hát Berczik Árpád?

— Az még kevésbé. A darabban nem a helyzetkomikum uralkodik.

— Akkor talán Csiky Gergely?

— Az ugyan nem, mert Csiky minden darabjában sokat prédikál, s ebben alig van felesleges szó.

Az ülésterem zsúfolásig megtelt és lázas kíváncsiság fűtötte a megjelent akadémikusokat, hírlapírókat és társadalmi személyiségeket, hogy megtudják az új darab szerzőjének kilétét. Az ülésen Pólyi Arnold elnökölt. Feszültség csend közepette emelkedett szólásra és kihirdette, hogy az arannyal jutalmazott pályadíjat, az „Ellenállhatatlan” című vigjátékot Csiky Gergely írta. A nyertes nevének kihirdetése után báró Podmaniczky Frigyes, a Nemzeti Színház Intendánsa nagy érdeklődéssel kérdezősködött a darabról, s mikor megtudta, hogy az verses vigjáték és a modern klasszikusok nyomdokain halad, így szólt:

— Szép, szép... Azonban Csiky Gergelynek másféle darabot kellene írni! Az ő tehetsége új irányt szabhatna a színpadi irodalom fejlődésének és életet teremthetne a színpadon. Nekünk most társadalmi darabokra van szükségünk s Csikynek át kell lépnie erre a térre. Rá fogom beszélni, hogy írjon társadalmi darabot.

Csiky Gergely elcinte erősen szabadkozott és ezzel érvelt:

— Hogyan rajzoljam meg én a szeminárium-ból, a szigorú falak közül a magyar társadalmi életet? Sablonokat, ismert bábfigurákat vinni a színpadra, ehhez igazán semmi kedvem! Nem hiszem, hogy én valaha társadalmi darabot írhatnék.

De ekközben Podmaniczky ismételt unszólásai rábeszélése révén a „Proletárok” csirája gyökerezni kezdett lelke mélyén... Közben felkötözött Budapestre és itt már közelebbről szemel-

Miklós herceg visszavonta lemondását

Kihallgatáson a királynál — Tudomásul veszi házasságának érvénytelenítését — Hivatalos cáfolat a királyi herceg magyarországi utazásáról —

Az Aradi Közlöny mai számában jelentette, hogy Károly király tegnap találkozott Miklós herceggel, aki megígérte neki, hogy visszavonja lemondását és felbontja Dumitrescu asszonnyal kötött házasságát. Ezzel az a legenda, amelyet a fantázia a herceg romantikus házasságkötése köré font, semmivé foszlott. Sőt hivatalos cáfolata jelent meg annak is, mintha Miklós herceg egyáltalán eltávozott volna az országból és nyilatkozott volna valamely pesti lap tudósítójának.

A különböző fantasztikus kombinációkból és feltevésekből megállapítható az a tény, hogy a herceg csakugyan foglalkozhatott a lemondás gondolatával, de mielőtt ez az elhatározás konkrét formát öltött volna, Miron Christea patriarcha és Prezan tábornok interviáltak a hercegnél, akivel hosszabb tanácskozásokat folytattak. Ezeknek a megbeszéléseknek a kö-

vetkezménye volt Miklós herceg tegnap délután kihallgatása Károly királynál, ahol az eredeti elhatározását megmásvította. A kihallgatás befejeztével az uralkodó személyesen kísérte ki Miklós herceget, akit az uralkodóház tagjait megillető tiszteletadásban részestette a királyi udvar őrsége.

Ujabb jelentések szerint a herceg nem támadja meg azt a bírói végzést, amely frigykötését formai okokból érvénytelennek mondja ki, visszavonta lemondását is, már a mai nappal elfoglalja a Cotroceni-palotában lakosztályát és ismét megkezdte katonai működését.

A király és Miklós királyi herceg holnap délelőtt résztvesznek a 9. rosiori ezred ünnepélyén, amelyet az ezredtulajdonos, Sándor szerb király születésnapja alkalmából tart az ezred. Miklós királyi herceg mint hadsereg-felügyelő fog résztvenni hivatalosan az ünnepségen.

A törvényes gyermekért a természetes apa fizet tartásdíjat

Az aradi törvényszék érdekes döntése — Bonyodalom a gyermek körül, aki természetes apától, de törvényes házasságban született

Érdekes elvi jelentőségű döntést hozott ma az aradi törvényszék, amelyben egy gyermek természetes apját kötelezte, hogy az időközben törvényesített gyermekért tartásdíjat fizessen.

G. F.-né, egy aradi iparos felesége, néhány évvel ezelőtt elköltözött férjétől. Még a válóper befejezése előtt összeköltözött P. T. aradi iparral és az összeköltözés után nem törődött tovább a válóperrel. Később azonban vadházastársát is otthagya és Cs. János aradi vasutással állott össze, midőn gyermeke született. A vasutas elismerte az újszülött gyermekének, amikor azonban az asszony, aki idő-

közben a vasutast is otthagya, tartásdíjat követelt tőle, a bíróság elutasította azon az alapon, hogy a gyermek törvényes házasságban belül született és így a természetes apát nem lehet kártérítésre kötelezni. Felebbezés folytán került az ügy ma az aradi törvényszékhez, amely megváltoztatta az elsőfokú bíróság ítéletét, arra való hivatkozással, hogy a természetes apa elismerte sajátjának a gyermeket, annak dacára, hogy az törvényes házasságban belül született, kötelezte Cs. Jánost, hogy az asszonynak gyermektartást fizessen. Az érdekes ítélet, melynél az asszony képviselőjében dr. Timár aradi ügyvéd jelent meg, jogszkörökben általános feltűnést keltett.

hette a társadalmi életet, megfigyelhette annak fény- és árnyék-játékait minden oldalról.

Igy született meg a „Proletárok” című magyar társadalmi dráma...

Felejthetetlen marad előttem a darab első előadása. Bátyám páholyából néztem azt magam is végig. A közönség valósággal ujongott az elragadtatástól és egyes jeleneteknél lázasan tombolt. Csiky Gergely a kirobbanó, viharos tetszésnyilvánításra első felvonás után páholyunkból hajolt ki, hogy megköszönje az ünnepeltetést, a második felvonás után azonban kénytelen volt a szereplők kíséretében a függöny előtt megjelenni. Az előadást Salacz Gyula, Aradváros akkori polgármestere is végignézte és a darab előadása után a szerző tiszteletére rendezett banketten is megjelent. Gyulai Pál, Vadnai Károly és Györi Vilmos magasszárnyalású pohárköszöntői után Salacz Gyula rendkívül meleg hangú beszédben üdvözölte Aradváros polgárai nevében az ünnepelt szerzőt.

Mikor Salacz Gyula polgármester néhány nap múlva visszatért Aradra, összehívta a város törvényhatósági bizottságát. A közgyűlésen Varga János ügyvéd indítványára Csiky Gergelyt megválasztották Aradváros diszpolgárának és a néhai Kovács-uccának, amelyben Csiky Gergely gyermekkorát élte át, a Csiky Gergely ucca nevet adományozták.

Csiky Károly.

UJSÁG

a legjobb és legolcsóbb budapesti napilap.

Előfizetői ingyen kapják

havonként egyszer **A VILÁG URAI**

havonként egyszer **A VILÁG NEPEI**

minden szombaton **UISAG RÁDIOJA**

másodvasárnaponként **UISAG VASARNAPJA**
 címűképes, mélynyomású külön mellékleteket
 azonkívül karácsonykor a

MINDENT TUDOK

1932. évi diszkötetét.

Előfizetés: egy hónapra **4. — P.**
 negyedévre **10.80 P.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VI., Aradi-ucca 10. sz.

Az ottlakai csempészes vámbírságának fedezetére lefoglalták egy volt aradi adóhivatali főnök nyugdíját

Az élőállat-csempészes

két és fél millió lejes bírságára nem volt elég fe-

dezet — Egy elhunyt adóhivatalnok hibájából sikerült egy házeladás, mielőtt lefoglalhattak volna — A fokozott felelősség folytán foglalták le az adófőnök nyugdíját és minden vagyonát

A pénzügyminiszteriumnak rendelete érkezett Aradra, amely *szenzációs epilógusát jelent* annak a nagyarányú csempészesi ügynek, amelyben annakidején egy Aradról időközben elköltözött terménykereskedő, egy nyugalmazott magasrangú megyei tisztviselő és egy általánosan ismert ügyvéd állott.

A csempészt 1922-ben követték el igen eredeti és ötletes módon. Abban az időben külföldre szállítandó élőmarhák kiviteli vámját a vámtörvények igen magasán állapították meg és ez a magyarázata, hogy érdemes volt minden módot megragadni arra, hogy élőállatokat vámentesen vagy vámentesítéssel lehessen külföldre szállítani. Az érvényben levő rendelkezések módját nyújtották arra, hogy mindazok a földbirtokosok, akiknek nemcsak Romániában, hanem Magyarországon is voltak birtokai, Romániából a saját tulajdonukat képező élőállatokat vámentesen vihették át Magyarországon lévő birtokukra. A vámentesítést engedélyező rendelet azonban kimondotta, hogy ezt a kedvezményt csak olyan esetekben adja meg a vámvezérgazgatóság, amidőn a kiszállítást kérő birtokos kétséget kizáró módon igazolni tudja, hogy az élőállatok saját tulajdonát képezik, azokat további nevelés vagy gazdaságban való használás céljából, tehát nem eladás végett akarja Romániából kiszállítani.

Az ügyben szereplő terménykereskedőnek birtoka volt Magyarországon is és illy módon sikerült nagyobb mennyiségű élőállat kivitelére vámentesítést nyernie. A kivitel alkalmával azonban az állatokat nem a birtokon való használatra, hanem eladásra vitték ki.

A csempészt Griffa Ovidiu akkori rendőrprefektus és Draghiciu, a bünygyi osztály vezetője fedezték fel. A leleplezés országos szenzációvá nőtte ki magát, mert a rendőrprefektus a társaság tagjait letartóztatta és fényes nappal Arad uccán kísértette be a rendőrprefektúrára. A vámvezérgazgatóság a csempészes leleplezése után közel tízmillió lej vámbírságot rótt ki a leleplezett élőállatszállításban részes társaság tagjaira, amely ellen természetesen fellebbezést jelentettek be. A tárgyalás folyama alatt az ügy egyik szereplője átköltözött, míg a bírság összegét a legutolsó gazdasági fórum két és félmillió leiben állapította meg. A fedezetet erre a vámvezérgazgatóság azonban csak részben kapta meg, mert annakidején az adóhivatal egy időközben elhunyt tisztviselője hibát követett el. Ugyanis a csempészesért megbüntetett társaság Magyarországra költözködő tagja eladta Aradon lévő ingatlanát, még pedig oly módon, hogy azt, mielőtt az adóhivatal érvényesíthette volna követelését, leányának nevére íratta át. Az

eladás alkalmával a pénzügyi hatóságoknak már nem volt módjukban, hogy a kirótt vámbírság esedékes részletét behajthassák és így a bírság egy része fedezetlen maradt.

A pénzügyi törvények az adók behajtásánál fokozott felelősséget írnak elő minden oly adókért, amelyek behajthatatlanok maradnak az állampénztár javára, kellő igazolás hiányában az adóhivatali főnököt teszik személyileg és vagyonilag felelőssé. Ezen az alapon döntött most a pénzügyminiszter úgy, hogy a bírságból be nem hajtható 250.000 lejért az adóhiva-

Lakk- és festékgár keres jól bevezetett proviziós utazót

Arad-, Hunyad- és Alsó-Fehér vármegyékre. Ajánlatokat „Szakképzett” jelzőjére az Aradi Közlöny kiadója továbbít.

tal akkori főnökét, Macelar Mihályt teszi anyagiilag is felelőssé.

A fokozott felelősség elrendelése alapján a miniszterium megkeresésére az aradi pénzügyigazgatóság ma délelőtt lefoglalta az időközben nyugalomba vonult adóhivatali főnök nyugdíját, valamint foglaltat rendelt el az összeg erejéig bárhol található ingó vagy ingatlan vagyonára.

A miniszterium érdekes döntése érthető feltűnést keltett a pénzügyigazgatóságon, annyival is inkább, mert tíz év után állapították csak meg a bírság egy részének behajthatatlanságát s az összegért most egy nyugdíjából élő állami tisztviselőt tesznek felelőssé.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Megszűnik a kenyérbélyeg-rendszer

Sándor József szenátor intervenciójának eredménye — Nem gyűlt be elég pénz a prémiumokra — Átalány-rendszer a kenyérbélyeg helyett

A földművelésügyi miniszter a pékek szempontjából rendkívül nagyjelentőségű lépésre határozta el magát. Mint ismeretes, az exportprémiumokat a kormány a kenyérbélyegekből akarta fedezni, viszont ezeknek terhét a pékekre hárította át. A pékek már a törvényjavaslat elkészítésének idején élénken tiltakoztak a terv ellen, a parlament azonban a javaslatot megszavazta és a törvény néhány hónappal ezelőtt életbe is lépett. A hozzáfűzött reményeket azonban a kenyérbélyeg nem váltotta be. Tudvalevő, hogy az állam jelenleg mintegy 230 millió lejjel tartozik prémium fejében az exportőröknek, vagyis a kenyérbélyegből ennyivel kevesebb összeg folyt be, mint amennyi a prémiumok fedezésére szükséges lett volna.

— Előadások az aradi „Válság-klinikán.” Tréfásan a „Válság-klinika” nevet kapták az Aradi Kereskedelmi Testület nagyérdemű előadásai, amelyeknek másodikik most vasárnap fog az érdeklődő nagyközönség elé kerülni. Tausz János, az Aradmegyei Takarékpénztár ügyvezető igazgatója lesz ezúttal az előadó. A gazdasági háborúról fog beszélni, amelyben legalább olyan fájdalmasan benne

Nemrégiben a Magyar Párt képviselőjében Sándor József szenátor érélyes felszólalásban követelte a kormánytól, hogy a kenyérbélyegget, amely annyira károsnak, hátrányosnak bizonyult, hogy a buza áremelkedése helyett annak csökkenését eredményezte, szüntesse meg. A magyar szenátor intervenciója sikerrel járt, amennyiben a napokban Ionescu-Sisestl földművelésügyi minisztertől 265.499—931. jelzésű levelet kapott amelyben a miniszter közölte Sándor Józseffel, hogy a kenyérbélyeg-rendszert megszünteti és helyette átalányadót fog behozni. Az e célból szükséges adatokat már szorgalmasan gyűjtik és mihelyt ezzel késznek lesznek, megtörténik az új intézkedés. Most már csak az a kérdés, hogy mennyi lesz ez az átalányadó és hogy ki fogja ezt fizetni?

élünk, mint négy évig a valóságos háborúban. Annak az elmúlt háborúnak most, évtized után jelennek meg a titkos rugói és rejtelmek és csak most látjuk ámulva, mennyi emberi tudatlanság kellett ahhoz, hogy úgy folyjon le a háború és úgy szülessen meg a gazdaságilag torz béke, ahogyan most megszenvedi a világ. Ennek a „Válság kliniká”-nak éppen az a célja, hogy a gazdasági háború embertelen rejtelmibe még idejekorán bevilágítson, akkor, amikor még nem egészen késő az igazabb és jobb utakra való térés. A háború óta egy folytonos válságban élünk. Szomorú tréfa a szavakkal, hogy azt a tudós intézetet, amely a válság tüneteit és okait kutatja, a mai állapotok körbontani képét adja, azt Institut für Konjunkturforschung-nak, konjunktúra kutató intézetnek nevezik, holott csak az ellenkezőjét, a krízist, a válságot találja bonckése alatt. De bármilyen szomorú tényeket boncol is, amikor hullahegyek közt dolgozik, akkor is az életért harcol és a jobb jövőért. A tisztánlátás: fél menekülés. Ezért értékesek az aradi Kereskedelmi Testület előadóinak a dolgozatai is és nem lehet ezeket elégszer figyelmébe ajánlani a legszélesebbkörű érdeklődőknek.

— A Schrod-trogéria kényszeregyezséget kért. Az aradi törvényszék csődbíróságához ma a Schrod-testvérek férfitörvény és drogéria-cég kényszeregyezés iránti kérelmet nyújtott be. A kérelemhez csatolt mellékletek szerint, a hitelezők követelése 499.640 lejt tesznek ki. A cég tulajdonosai, Schrod Sándor és Zoltán beadványukban hivatkoznak a rendkívül nehéz gazdasági viszonyokra, amelyet különösen a drogua szakma érez meg, tekintettel arra, hogy ezen szakma árucikkeit, mint luxuscikkeket tekintik. A tulajdonosok hitelezőiknek 60 százalékot ajánlanak fel, 1933. december elsejétől kezdődő egvenlő havi részletben.

Ha ma megrendeli az „Aradi Közlöny”-t

akkor máától kezdve az a hó végéig megjelenő példányokat, valamint

a gazdag tartalmu karácsonyi számot is

INGYEN KAPJA!

Az előfizetést csak 1932. január 1-től számítjuk

Vakmerő betörés fényes nappal Temesváron

Kifosztották egy szabómester üzletét

Temesvárról jelentik: Vakmerő betörést követtek el fényes nappal Temesváron. A betörést a déli záróra alatt követték el, Beszuly Lyubomir Szerb-uccai szabómester üzletében. Beszuly ebéd után fél három órakor, amikor üzletébe ment, hogy azt kinyissa, nagy meglepetéssel vette észre, hogy a boltban betörők jártak. Az üzlet nyitva volt és mintegy százezer lej értékű, finom angol szövet hiányzott. A betörő, amikor behatolt az üzletbe, odabenn összehuzta az üvegajtón a függönyt, hogy zavartalanul dolgozhasson. Az ellopott szövetáru mintegy 70—80 kiló súlyu lehetett és így, kézenfekvő az a feltevés, hogy az árut autón szállították el. A szabómester üzletébe ez alkalommal már, harmadszor törték be. A nyomozás megindult.

Ismét olcsó cukrot ígér a kormány

Öt lejjel lesz állítani az árat, vagy szabadabb teszik a behozatát — Nyilatkozat a szeszmonopóliumról

Bucurestiből jelentik: A legutóbbi minisztertanácson Vasilescu-Carpen ipar- és kereskedelemügyi miniszter, a cseh cukorgyárosokkal folytatott tanácskozásairól számolt be. A minisztertanácson a vita során az az álláspont alakult ki, hogy a cukorgyáraknak legalább öt lejjel le kell szállítani a cukorárakat. Ennek folytán a minisztertanács úgy határozott, hogy amennyiben a cukorgyárosok nem hajlandók haladéktalanul szállítani a cukor árát öt lejjel, úgy a cukor behozatát szabadabbá teszik, hogy így olcsó cukor jöhesse az országba.

A készülő szeszmonopóliummal kapcsolatban Bratescu Zamfir pénzügyi államtitkár nyilatkozatot adott, amely szerint nem felelnek meg a valóságnak azok a hírek, mintha a kormány a szeszmonopólium konszolidálását tervezné. A tény az, hogy a kormány a szeszmonopólium keretében két különböző monopóliumot akart létesíteni: a termelési és az eladási monopóliumot. A kormány a tanulmányozások során arra a véleményre jutott, hogy a termelési monopólium bevezetése óriási investíciókat igényelne és így az megvalósíthatatlan. A kormány ezért úgy határozott, hogy csak a szesz eladási monopóliumát vezeti be. A jövő évtől kezdve, az államtitkár nyilatkozata szerint, az összes szeszgyárak állami felügyelet alatt fognak működni.

Az aradi magánalkalmazottak közel hétmillió lej globális adóhátralékban vannak

A fizetésekből lefoglalt adót nem fizették be az adóhivatalokhoz a munkaadók — Karácsonyig a teljes összeget be kell fizetni az adópénztárakhoz. Kivételt képeznek a nyugdíjasok és állami tisztviselők

A pénzügyminiszter a közelmúltban leiratott intézett az aradi pénzügyigazgatósághoz, amelyben jelentéstételre hívta föl arra vonatkozólag, hogy az idei adóbehajtás százalékszerűleg mért nem éri el a tavaly decemberi arányszámot. A miniszteri leirat alapján a pénzügyigazgató jelentéstételre hívta fel az egyes kerületi adóhivatalok vezetőit, kiknek jelentéséből igen érdekes megállapítások derültek ki.

A pénzügyigazgatóság, — mint ismeretes — július, valamint október és november hó folyamán az aradi nagyobb iparvállalatoknál,

valamint magáncégeknél lefoglalta a cégek szolgálatában álló alkalmazottak fizetése után esedékes globális adóösszegeket. A foglalás megtörténte után kötelességük levonni az alkalmazottak fizetéséből a megállapított adóösszeget és azt az adóhivatal külön felhívása nélkül tartoznak az illetékes kerületi adópénztárnál befizetni. Egyben felhívták az illetékes munkaadók figyelmét arra is, hogy az adóhivatalok külön fizetési felszólítást ebben az ügyben nem bocsájtanak ki. A globális adók kimutatásának átvizsgálásánál azután megállapítást nyert, hogy a munkaadók, dacára a megtörtént foglalásnak, az alkalmazottak globális adóját nem fizették be az adóhivataloknál és az egyes hivatalok kimutatásaiban innen származott a nagyobb tételű behajtási hiány.

A pénzügyigazgatói rendelet alapján az első kerületi adóhivatal most állította össze a letiltott, de be nem fizetett globális adókra vonatkozó kimutatást, amely közel 5 millió lejt tesz ki. Ebből körülbelül 3 millió lej a magánalkalmazottak hátralékos globális adója, míg 2 millió lej a nyugdíjasok és állami tisztviselőké, akik természetesen csak abban az esetben fizethetik ki adójukat, ha illetményeiket is megkapják. A tisztviselők és nyugdíjasok globális adóhátraléka különben csak az utolsó évnegyedre szól, ezzel szemben a magántisztviselők és alkalmazottak egész évig globális adóikkal vannak hátralékban.

A második kerületi adóhivatalnál ez a globális adóhátralék egy millió 900.000 lejt tesz ki és így a most elkészült kimutatás alapján, még a karácsonyi ünnepek előtt felhívással fordulnak az adóhivatalok az érdekelte munkaadókhoz, hogy a jogánatosított foglalás alapján a be nem fizetett globális adókat haladéktalanul fizessék be az adóhivatalokhoz.

A leghasznosabb
karácsonyi ajándék

a háziasszonynak!

Az aradi háziasszonyok ismételt kívánságára 3 nappal meghoaszabítjuk

az új mosás bemutatását.

Az előadások a Központi (Central)-Szálló nagytermében (bejárat a Salacz-uccáról) ma, csütörtök, holnap péntek és szombaton délután 4 órakor tartatnak meg és bemutatóra kerül egy

MOSÓ CSODA

A. D. R. P. 431—990. számú német és 19650 cl. V. gra.) számú román szabadalom, egy

mosókompressor,

amely egy német mérnök korszakalkotó találmánya és amellyel 5 perc alatt egy nagy dézsa piszkos fehérneműt kifőzés, dörzsölés, kefélés, továbbá kémiai szerek hozzáadása nélkül tisztára lehet mosni és hófehérré fehéríteni.

Nincs többé mosónap!

A fehérnemű meg van kimélve és élettartama meghosszorozva. A szerkezet olcsó és minden háziasszonynak nélkülözhetetlen. — A háziasszonyokat kérjük, hozzanak magukkal piszkos fehérneműt, függönyt, gallért stb. melyek 5 perc alatt, ingyen tisztára lesznek mosva.

Csak azok jutnak jó helyhez, akik pontosan jönnek!!
Szabad bemenet! Fűtött terem!

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget.

Felhívás

Egyik ügyfelem átvenni szándékozik Klein A.-cégnél Aradon, Piata Avram Iancu (volt Szabadság-téren) lévő fűszerüzletét. Felkérem az esetleges hitelezőket, hogy követelésüket irodámban 3 napon belül bejelenteni sziveskedjenek, mert későbbi bejelentések figyelembe nem vehetők.

Dr. MESSER KÁROLY ügyvéd,
Arad, Piata Avram Iancu 17.

Özv. Anhaltzer Jakabné szül. Frisch Julia, úgy a maga, mint gyermekei nevében mély fájdalommal tudatja, hogy szeretett férje,

Anhaltzer Jakab

harminikus házasságának 57., életének 81. évében, f. hó 16-án reggel, hosszas szenvedés után elhunyt.

Drága halottunkat f. hó 17-én d. u. 1/4 órakor fogjuk a zsidó temető halottas házából utolsó útjára kísélni.

Emlékét kegyelettel őrizzük!

Dr. Anhaltzer Henrik, Pittsburgh, Anhaltzer József, New-York, fivérei, Janka, férj. Rosenfeld, Sándor és felesége, Ignác és felesége, József és felesége, Rezső, Erzsébet, özv. Schäfferné, Schrecker Dezső gyermekei, menyei és vejei, Radó Rózsi, férj. Selenka, Radó Márton és neje, Radó Imre, Anhaltzer Baby és Baba, Anhaltzer Ági unokái, Radó László dédunokája.

Oriási árredukcióval

árusítom

a karácsonyi vásár

tartama alatt az összes külföldi, közismert

márkás áruimat.

A női és férfi hó- és házicipőket teljesen, a legújabb külföldi gyapjú és teveszőr kötött cikkeimet részben

kiárusítom.

H. Schwarz (ezelőtt I. Münz)

Bul. Regina Maria 8.

Consum könyvecskével 6 havi hitel.

Rádió műsor.

— Romániai időszámítás. —

CSÜTÖRTÖK, DECEMBER 17.

Bucuresti. 13. Gramofon. 18. Dinicu-zenekar. Köny-
syü és román zene. 19.10. Dinicu-zenekar. 20.40. Gram-
ofon. 21. Kozem R. énekművész dalesteje. 22.15.
Rádiózenekar. — Budapest. 10.15. Szalonzenekari hang-
verseny. 1. Déli harangszó. 1.05. Hangverseny. 5. Me-
sék. 6. „A házvizsgálat célja és jelentősége“. 6.30. Ze-
nekari hangverseny. 7.30. Angol nyelvoktatás. 8.
S. Tóth Imre emlékirataiból. 8.30. Magyar nóták. 9.30.
Az európai műsorcsereorozatban a Bruxelles-i rá-
dióállomás műsorának közvetítése. Majd: A Berend
szalonzenekar hangversenye. — Belgrád. 10. Hangver-
seny. 13.30. Rádiózenekar. 17. Nemzeti dalok. 21.30. A
rádió zene- és énekkarának hangversenye. 23.20. A
sportklub estélyének közvetítése. — Bécs. 12.30. Sil-
ning-zenekar. 13.40. Németh Mária gramofonon. 14.10.
Gramofon. 16.30. Hangverseny. 18. Gramofon. 20.50. A
Rómish-zenekar hangversenye. — Breslau. 17.05. Hor-
váti Sándor és zenekara. — Hellsberg. 17.45. Tán-
ceta. 21.10. Gluck: Orpheus és Eurydike című operája
Köbenhavnból. — Kassa. 12.30. Gramofon. 13.30. He-
merka-zenekar. 15.30. Jazz. 18. Rádiózenekar. Milano.
18. Gramofon. 18.10. Kávéházi zene. 20.20. Szórakoz-
tató zene. 21.35. Wolff-Ferrari: „A kíváncsi asszo-
nyok“ c. operája. — Mor. Ostrava. 13.35. Rádiózene-
kar. 17. Gramofon. 19.05. Zenei hetiszemle. — Róma

18.30. Ének- és zenekari verseny. Gramofon. 22. Hang-
verseny. — Varsó. 17.40. Gramofon. 18.35. Kamaraze-
ne. 20.30. Gramofon. 23.15. Hindu dalok. 24.05. Tán-
czeno.

PÉNTEK, DECEMBER 18.

Bucuresti. 13. Gramofon. 18. Sibiceanu-zenekar.
Könyü és román zene. 20.40. Gramofon. 24. Nesto-
rescu hegedűművész. 21.45. Lipatti zongoraművész
játéka. 23.15. Caratje fuvolaművész játéka. Budapest.
10.15. Gramofonhangverseny. 1. Déli harangszó. 1.05.
A Mándits-szalonzenekar hangversenye. 5. A Szociá-
lis Testvérek Társaságának előadása. 6. „Az előadás
művészete“. 6.35. Hangverseny. 7.45. Gyorsrótánó-

Bucurestibe utazó olvasóink
figyelmébe!

Az „Aradi Közlöny“ Bucurestiben a
következő újságkioszkokban kapható:

- „Hotel Stanescu“-val szemben (Str. Regalan.)
Calea Victoriei, Picadilly-kávéházzal szemben.
Calea Victoriei és Boulevardul Academie mind-
két sarkán.
„Athene Palace“ szállodával szemben levő sa-
rokbódeban.
„Grand Hotel“-tel szemben, a főposta sarkán.

tyam. 8.15. „Egy magyar diák emlékirata 1862-ből“.
9.20. A rádió külügyi negyedórása. 9.40. Helyszíni köz-
vetítés az Ukánia Filmszínházból. Majd az Ostende-
kávéház zenekarának hangversenye. — Belgrád. 12.
Rádiózenekar. 13. Harangszó. 13.05. Gramofon. 16.30.
Gramofon. 18.30. Nemzeti dalok. 19. Kávéházi zene.
21.30. A házi kvartett hangversenye. 23.30. Jazz. —
Bécs. 12.30. Buchbinder-zenekar. 13.40. Gramofon.
14.10. Gramofon. 18. Wolffsthal-zenekar. 20.40. Bécsi
szimfonikus zenekar. 22.10. Az újdonságok hang-
versenye. 23.30. Jazz. — Hellsberg. 17.45. Szórakoz-
tató zene. 19.30. Gitárdalok. 21.40. Szimfonikus hang-
verseny. — Kassa. 12.30. Gramofon. 13.30. Rádiózene-
kar. 15.30. Gramofon. 18. Jazz. 20.05. Fuvós zene. 22.
Rádiózenekar. — Katowice. 17.40. Szórakoztató zene.
18.35. Könyü és tánczene. 21.15. Varsó. Milano. 18.
Gramofon. 18.10. Közvetített zene. 21.45. Zenésjáték.
23.15. Kamarazene. — Prága. 12. Gramofon. 18.05. He-
gedűszonáták. 21.25. Brahms: Magyar táncok. Liszt:
Magyar rapszódia. 22. Rádiózenekar. — Róma. 18.30.
Ének- és zenekari verseny. Gramofon. 22. Strauss O.
Verászkerítő, operett. — Stuttgart. 21.10. Strauss Já-
nos: „A deuevér“ című operettje.

A szerkesztőért
STAUBER ISTVÁN
felel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó
hétköznapi és vasárnap 5 Lel. vastagabb betűvel 8; illetve 10 Lel. A legkisebb
hirdetés ára 10 szó és hétköznapi és vasárnap 50 Lel. A vastagabb betűvel ki-
vált szavak aláhúzóval. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal
felelős a hirdetés megírásáért és a közléséért, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely
eredetiben nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszbélyeggel ellátott
kérdőzködésre válaszolunk. Ajánlatok keltezés levelek továbbítására megfelelő
postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésre
visszatérő felvételért a kiadóhivatal adja meg.

APRÓHIRDETÉSEKET ESTE 9 ÓRÁIG VESZÜNK FEL.

ALKALMAZÁS.

KISÖRENDŰ fehérvarrónő vidékre ajánl-
ások. Schrollber, Piața Catedrală (Tö-
kösi-tér) 10. 4169

A DEALUL CURȚII Miniș Szö-
vefkezet aradi itallerakatánál
(Strada Nețianu)
egy állás van üresedésben. Jelentkezők
ajánlataikat a Szövetkezet Igazgatósá-
gának e hó 25-ig nyújtják be. 4161

LAKÁS.

ELEGANSAN bútorozott szoba lépcső-
házi bejárattal, azonnalra kiadó, volt
Petőfi-uccában. Cím az Aradi Közlöny
kiadóházában. 4168

KETSZOBÁ, konyha I-ső emeleti lakás
a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az
Aradi Közlöny kiadóházában.

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó.
Rövebbet: v. Andrassy-tér 19., a ház-
nesternél. 200

EGYSZOBÁS, konyha lakás tőtéren
kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadó-
házában. 200

KIADÓ: volt Szabadság-tér közvetlen
szomszédságban 2 szoba, előszoba, konyhából
állóakna. Cím: Calea Banatului (v. Asz-
talon Sándor-u.) 4. 800

VÉTEL ÉS ELADÁS.

EGY jókarban lévő zongora olcsón eladó.
Tricotage-épület 7. sz. 4143

SALGONÉ bizományi üzletében
Str. Horia, Neuman-palota, megkezdő-
dött az olcsó karácsonyi vásár. Nagy
raktár van: perzsaszőnyeg, ezüsttárgyak,
ékszerek, maszkír-bézsák, toaletti garni-
tura, különböző dísztárgyak, bundák,
festmények, antik szalónok, nagy gyári
szőnyeg, jókai összes művei, zongorák,
hegedűk, asztalok, székek, teljes szoba-
belsőrendezések, storek, kármunkák, fű-
zőnyök, hímzések, tütrék, sebeson-sti-
ben.

V A R G A

Villany-
szerelés
Rádió
Csőár
Villany-
égők
Dura-
eiem
Str. Alexandri (v. Salacz-u.) 1.

NEM KELL BERAKTAROZÁS ÉS KE-
ZELÉSI KÖLTSEGET FIZETNIE. He-
lyezze el bizalommal eladó tárgyait 10
év óta fennálló bizományi üzletemben,
hol eladó tárgyai gyors eladásáról gon-
dozkodom. Sürgesen keresek keleti per-
zsaszőnyegeket, antik komódokat, sza-
lónokat, szekrényeket, modern ebédlő és
hálóberendezéseket, ezüsttárgyakat, bril-
liáns ékszereket, antik órákat, uriszoba-
bútor, fotelokat, függöny, storeokat,
dísztárgyakat, stb. SALGONE bizo-
mányi üzlete, Str. Horia 1. (Széchenyi-
ucca) Neuman-palota. 1100

KITÜNO, jókarban lévő 2 Hltres vas-
hordók eladó. Cím az Aradi Közlöny
kiadóházában. 200

ÚJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos áron
eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria
19., házmeaternél.

RUHAFOGAST vasból keresek megvé-
telre jóállapotban levőt, esernyő tartóval
felszereltet. Címeket az Aradi Közöny
kiadóhivatalába kérek. 240

Ruhák, kabátok festése és vegytisztítása
Hosszpodár-nál
vagy gézzel a legmodernebb bejárású
legszébbben a leggyorsabban
Arad, Str. Troleuseu (volt
Teleki-ucca) 13.

ÜZLETEK.

TÖKEPÉNZES TÁRSAT KERES vegyész-
mérnök, már bevált gyártmányainak tor-
jesztésére. Szíves ajánlatok „Lucrativ“
jelöge alatt az Aradi Közlöny kiadóhiva-
talába kéretnek. 4162

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sar-
kánál azonnalra kiadó. Cím az Aradi
Közlöny kiadóházában.

Mindenütt beszélnek
az előkelő budapesti
BRISTOL-szálló
olcsó árairol.
Szobák (a fekvéstől függően)
kitünő napi ellátással már
12 pengőtől
kaphatók.
Dunai szobák kilátással a gyö-
nyörű budai hegyvidékre
méltányos áron.
Bristol-menő 2 pengő 40 fillér
Mindennap ötórás tea és tánc.
Kávéházi árak.
Vacsora rendes polgári árakon.
Tánc.
Hosszabb tartózkodás ese-
tén további engedmények
Bristol-szálló
3220 Budapest—Dunapart.

Volt Széchenyi-ucca

egyik mellékutcájában, a város legszebb
részen, 4 parkettás szoba, elő, fürdő,
cselédszobás ari magánház, külön épít-
lethen nagy műhely. 420 □ öles telekkel,
áron alul sürgösen, 500.000 Lejért eladó.
Kizárólagos megbízott Kiss Lajos „Ura-
sul“ ingatlanforgalmi irodája, Városháza-
val szemben, Bul. Reg. Ferdinand 1. sz.

Utasainkat és ügyfeleinket
tisztelttel felkérjük, hogy aradi fiókunk meg-
számlálása folytán minden felvilágosításért és
információért utazásokat illetőleg (Észak-, Dél-
amerika, Kanada, keletázsok stb., valamint
egyéb ügyekben is a
Hamburg-Amerika-Linie
S. A. R.
Központjához TIMISOARA, Str. Morcy 2.
fordulni szíveskedjenek. Írásbéli megkérőse-
sekre rögtön válaszolunk.
Hamburg-Amerika-Linie S. A. R.
Dir. Gen. L. H. Lazarowitz.

PUBLICATIE DE LICITATIE.
Se aduce la cunoștință publică, curcă
in sarcina, riscul și cheltueala debitorilor
tardivi in plată in conformitate cu
art. 306 din Codul Comercial se vor vin-
de la licitație publică cu intervenția sub-
seminatului notar public in ziua de 18-
Decembrie a. c. la orele 3 postmeridiane
in biroul subseminatului Strada Horia 2
diferite giuvaericele pelangă prețul de
strigare total 5000 lei, eventual și sub
acest pret, iar continuativ in locuinta din
Arad, Bulévardul Regele Ferdinand Nr.
5. parter in curte, usa intai la dreapta 1
pian și 1 covor persian pelangă prețul
de strigare 25.000 lei și adică 24.000 lei.
Condițiunile și informațiunile privitoare
la vederea obiectelor se pot cunoaște in
biroul subseminatului.
Arad, la 14. Decembrie 1931.
Notar public:
Dr. Bogdan.

HUNGARIA
Nagyszálloda
BUDAPEST,
a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
Téviratcím: „HUNGARIOTEL“.

Hirdessen a 46 éve
fennálló
„Aradi Közlöny“-ben